

BIULETYN INFORMACYJNY

Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność"

ISSN 1234 - 9771

173

Wydawany od 1992 r.

W numerze m.in.:

- 👉 Ogólnopolska kampania - Niskie płace barierą rozwoju Polski
- 👉 Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy
- 👉 Emerytury pomostowe
- 👉 Młoda Solidarność
- 👉 Notes związkowca nr 37

DZIAŁ INFORMACJI
KK NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"

Gdańsk, kwiecień 2007 r.

Spis treści

Z OBRAD PREZYDIUM KK	5
POSIEDZENIE Z DN. 4.04.2007 R.	5
POSIEDZENIE 16.04.2007	8
POSIEDZENIE Z DN. 24.04.2007 R.	11
Z OBRAD KOMISJI KRAJOWEJ	13
POSIEDZENIE W DNIACH 17-18.04.2007 R.....	13
DZIAŁ DS. POLITYKI SPOŁECZNEJ	17
UMOWA SPOŁECZNA	17
WSKAŹNIKI GUS	18
DZIAŁ DS. WALKI Z BEZROBOCIEM	20
ZESPÓŁ ROBOCZY KK NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” DS. PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU	20
LISTY, OPINIE, STANOWISKA	20
NACZELNA RADA ZATRUDNIENIA	22
KOMITET MONITORUJĄCY SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH	23
WYNIKI ANKIETY O ZWIĄZKOWEJ POMOCY BEZROBOTNYM.....	24
SZKOLENIA ZWIĄZKOWE	28
ROZWÓJ ZWIĄZKU	28
KADRA	28
DZIAŁ DS. OCHRONY ŚRODOWISKA PRACY I EKOLOGII	29
28 KWIEŚNIA - ŚWIATOWY DZIEŃ BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA W PRACY	29
INFORMACJE RÓŻNE	32
PREZYDIUM KK W BRUKSELI	32
POLACY NIE SĄ ZADOWOLENI Z PRACY.....	33
NISKIE PŁACE BARIERĄ ROZWOJU POLSKI	33
RAPORT CZĘŚĆ III. NIESPRAWIEDLIWY PODZIAŁ OWOCÓW WZROSTU GOSPODARCZEGO	33
UCZCIWI PRACODAWCY PŁACĄ UCZCIWIE.....	2
MUSIMY ZARABIAĆ WIĘCEJ.....	4
WYZYSKIWACZE PRACODAWCY	4
HONOROWY PATRONAT NAD KAMPANIĄ	6
MŁODA SOLIDARNOŚĆ	6
ZWALCZAJĄ PRZEMOC W PRACY	8
ARTYKUŁ MIESIĄCA	10
EMERYTURY POMOSTOWE	10
Z OSTATNIEJ CHWILI	12
DEMOKRACJA TO PRAWO DO ZRZESZANIA SIĘ	12

Zobacz więcej: www.solidarnosc.org.pl
Wersje cyfrowe „Biuletynu” można znaleźć
na stronie: www.solidarnosc.org.pl/biuletyn

Wydarzenia miesiąca – kwiecień 2007

Posiedzenia, opinie, stanowiska, spotkania Prezydium KK i Komisji Krajowej

4 kwietnia – odbyło się posiedzenie Prezydium KK. Prezydium upoważniło Janusza Śniadka do reprezentowania NSZZ „Solidarność” na Zgromadzeniu Fundatorów Jasnogórskiej Fundacji „Pro-Patria” Bastion św. Rocha. Prezydium zapoznało się z sytuacją Sekcji Krajowej Pożarnictwa i przyczynami wejścia w spór zbiorowy z ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji. Omówiono harmonogram przygotowań do XXI KZD w Legnicy.

Prezydium wydało opinie o projektach ustaw i rozporządzeń:

- decyzja nr 77/07 ws. opinii o projekcie ustawy MSP o nadzorze właścicielskim nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa oraz o przekształceniach własnościowych

11 kwietnia – delegacja macedońskiego związku zawodowego KSS (Konfederacja Związków Zawodowych) spotkała się w Gdańsku z przedstawicielami NSZZ „Solidarność”.

16 kwietnia – posiedzenie Prezydium Komisji Krajowej. Prezydium przyjęło m.in. decyzję ws. opinii o projekcie ustawy MF o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zdaniem Prezydium KK rozwiązania mające na celu obniżenie tzw. „klina podatkowego” powinny być przedstawione partnerom społecznym do dyskusji, łącznie z propozycjami pozostałych rozwiązań, które mogą skutkować istotnymi zmianami w systemie ubezpieczeń społecznych.

17-18 kwietnia – posiedzenie Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”. Zdecydowano o przystąpieniu do realizacji ogólnopolskiego programu „Grosik”. Omówiono sytuację w branżach. W trakcie posiedzenia KK odbyło się spotkanie z Bożeną Borys- Szopą – Główną Inspektor PIP oraz Stanisławem Szwedem, wiceprzewodniczącym zespołu ds. Umowy Społecznej.

19-20 kwietnia – z inicjatywy eurodeputowanego Jerzego Buzka Prezydium KK spotkało się z przedstawicielami Parlamentu Europejskiego w Brukseli. Podczas spotkania z przewodniczącym Parlamentu Europejskiego Hansem – Gertem Pottingiem rozmawiano o budowie Europejskiego Centrum Solidarności i o Traktacie Konstytucyjnym Unii Europejskiej. Podczas rozmów z tzw. intern grupą związkową przedyskutowano także zagadnienia związane ze współpracą EKZZ z Parlamentem Europejskim. Prezydium spotkało się z komisarz D.Grybauskaite ws. perspektywy finansowej UE oraz komisarzem V.Spidlą w kwestiach związanych z polityką społeczną i zatrudnienia w UE.

25 kwietnia – posiedzenie Prezydium KK. Prezydium podjęło m. in. decyzje:

- ws. opinii o projekcie MRR o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz o zmianie ustawy o Narodowym Planie Rozwoju.
- ws. opinii o projekcie rozporządzenia RM w sprawie trybu powiadamiania ZUS przez otwarty fundusz emerytalny o zawarciu umowy z członkiem oraz dokonywania wypłaty transferowej
- ws. opinii o projekcie rozporządzenia MIPS w sprawie wykonywania pracy przez cudzoziemców bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę

Rozmowy, negocjacje, spotkania i porozumienia ze stroną rządową

3 kwietnia – podpisanie deklaracji ws. rozmów nt. kształtu Umowy Społecznej Gospodarka – Praca – Rodzina – Dialog. W imieniu NSZZ „Solidarność” deklarację podpisał przewodniczący Komisji Krajowej Janusz Śniadek.

4 kwietnia – Sekcja Krajowa Pożarnictwa wystąpiła do Prezydium KK z wnioskiem o wszczęcie sporu zbiorowego z rządem. Przyczyną sporu jest m.in. projekt nowelizacji ustawy o państwowej Straży Pożarnej, brak rozporządzenia płacowego i opóźnienia w jego procesie legislacyjnym, konflikt z komendantem Głównym PSP ws. rozliczania czasu służby za II półrocze 2006 r.

16 kwietnia – przedstawiciele „Solidarności” z Gaz-Systemu z Poznania, Warszawy, Wrocławia, Gdańska i Katowic spotkali się z posłami Tomaszem Górskim i Jackiem Tomczakiem oraz senatorem Przemysławem Alexandrowiczem. Romawiano nt. strategii przemysłu gazowniczego w Polsce. Związkowcy obawiają się, że likwidacja niektórych placówek terenowych spowoduje zwolnienia pracowników.

24 kwietnia – w Warszawie miało miejsce podpisanie związkowej grupy wyszechradzkiej. Przedstawiciele związków zawodowych z Czech, Węgier, Słowacji i Polski wezwali rządy oraz organizacje

pracodawców do poszanowania zasad dialogu, współpracy oraz zrozumienia argumentów strony pracowniczej.

24 kwietnia – spotkanie z premierem Ludwikiem Dornem. Podczas spotkania przewodniczący KK Janusz Śniadek i zastępca przewodniczącego KK Maciej Jankowski przedstawili sprawy dotyczące emerytur pomostowych, dialogu w Komisji Trójstronnej i Umowy Społecznej.

25 kwietnia – w Warszawie w obecności przedstawicieli partnerów społecznych odbyła się prezentacja rządowego projektu polityki prorodzinnej.

Komisja Trójstronna

3 kwietnia – posiedzenie prezydium Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych. Podpisanie Deklaracji w sprawie przystąpienia do rozmów na temat kształtu Umowy Społecznej Gospodarka - Praca – Rodzina – Dialog. W imieniu NSZZ „Solidarność” Deklarację podpisał Janusz Śniadek.

27 kwietnia – posiedzenie prezydium Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych. Ustalono tematy do negocjacji w ramach umowy społecznej.

Ponadto w tym dniu partnerzy społeczni z Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych otrzymali projekty ustaw: dot. emerytur kapitałowych z zakładów ubezpieczeń emerytalnych, emerytur i rent z FUS, o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy, chorób zawodowych i emerytur pomostowych.

Protesty, manifestacje, spory i akcje strajkowe

3 kwietnia – związkowcy z MAN STAR Trucks & Buses w Starachowicach zakończyli spór zbiorowy. Załoga otrzyma podwyżkę płac o 160 zł i wzrost premii o 2 proc. Od 1 lipca br. dla spawaczy będzie włączony do pracy zasadniczej dodatek w wysokości 150 zł.

11 kwietnia – przed siedzibą Zarządu Enei S.A. w Poznaniu zebrali się kilkuset pracowników zakładów energetycznych z całego okręgu. Związkowcy domagają się przywrócenia dialogu społecznego w spółce oraz 10 proc. podwyżki. Zarząd proponuje podniesienie płac o 4,7 proc.

12 kwietnia – Rada Sekcji Oświaty i Wychowania Regionu Gdańskiego w specjalnym liście skierowanym do minister Anny Kalaty zaprotestowała przeciwko zapowiedziom odebrania nauczycielom prawa do tzw. emerytur pomostowych.

26 kwietnia – Prezydium KK poparło protest pracowników Rafinerii Trzebinia S.A. Protest prowadzono w obronie miejsc pracy.

27 kwietnia – protest pracowników LG Electronics z podwrocławskich Biskupicach. Pracownicy domagają się 8-godzinnego dnia pracy, gdyż do tej pory większość z nich pracuje po 10 godzin dziennie.

Inicjatywy, uroczystości, pielgrzymki organizowane przez NSZZ „Solidarność”

27 marca – 10 kwietnia – Akcja – Dni Honorowego Krwiodawstwa NSZZ „Solidarność”.

1-2 kwietnia – delegacja prezydium KK brała udział w uroczystościach w Watykanie związanych z 2. rocznicą śmierci Jana Pawła II i zakończeniem diecezjalnego procesu beatyfikacyjnego.

26-28 kwietnia – V Międzynarodowy Festiwal „Godność i Praca”. W ramach Festiwalu w Gdańsku w sali Akwen odbyła się Konferencja zatytułowana „Społeczna odpowiedzialność biznesu a środowisko pracy” współorganizowana przez Fundację F.Eberta.

19-20 kwietnia – W ramach Światowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy Region Śląsko-Dąbrowski oraz Rada Ochrony Pracy w siedzibie Radia Katowice zorganizował konferencję „Bezpieczeństwo pracy ponad zyskiem pracodawcy”. W Katowicach gościła również Bożena Borys- Szopa – Główna Inspektor PIP.

24 kwietnia – Obchody Światowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy we Wrocławiu. Podczas seminarium uczestnicy mogli zapoznać się z założeniami strategii UE na lata 2007 – 2012. Strategię UE przybliżyła prof. Danuta Koradecka z CIOP. Minutą ciszy uczczono pamięć ofiar wypadku do jakiego doszło w kopalni Staszic w Katowicach.

28 kwietnia – Konferencja pod hasłem „Skuteczność instytucji nadzoru nad warunkami pracy w Polsce – zorganizowana przez Region Podkarpacie oraz Okręgowy Inspektorat Pracy w Rzeszowie dla uczczenia Światowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy.

29 kwietnia – Pielgrzymka „Solidarności” do Lichenia pod hasłem „Prowadź nas Matko, w powołaniu naszym”.

Z OBRAD PREZYDIUM KK

POSIEDZENIE Z DN. 4.04.2007 R.

Decyzja Prezydium KK nr 77/07

ws. opinii o projekcie ustawy MSP o nadzorze właścicielskim nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa oraz o przekształceniach własnościowych

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnosi następujące uwagi do przedstawionego przez Ministra Skarbu Państwa projektu ustawy o nadzorze właścicielskim nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa oraz o przekształceniach własnościowych:

- Projekt aktu prawnego jest właściwie dosłownym powtórzeniem zapisów ustaw, które uchyla. Przy czym ratio legis obu tych aktów prawnych są rozbieżne. Tytuł przekazanego projektu nie oddaje przedmiotu regulacji, ponieważ np. komercjalizacja nie może być kwalifikowana jako przekształcenie własnościowe. Całkowita zmiana obowiązujących aktów prawnych jest uzasadniona tylko wtedy, gdy dotychczas obowiązujące przepisy nie przystają do istniejących warunków (jak to miało miejsce w przypadku zmiany Kodeksu Handlowego) bądź są chaotyczne i stwarzają wiele problemów interpretacyjnych (ustawa o podatku VAT). Podkreślić należy, że nowo tworzony akt prawny przynosić powinien nowe, ulepszone procedury funkcjonowania w obszarach, które reguluje. Ustawa o nadzorze właścicielskim nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa oraz o przekształceniach własnościowych nie zmienia żadnych istotnych elementów przekształceń własnościowych jak i nadzoru właścicielskiego, które uzasadniałyby tak kompleksową zmianę obowiązujących ustaw. Przedłożona kompilacja może spowodować niepotrzebny zamęt w systemie aktów prawnych: konieczność nowelizacji wielu ustaw oraz wydania nowych aktów wykonawczych.
- Brak kilkunastu projektów rozporządzeń znacznie utrudnia ocenę skuteczności zaproponowanych rozwiązań. Istnieje obawa, iż niewprowadzenie w porę odpowiednich aktów wykonawczych nie tylko spowoduje, że niemożliwym będzie uruchomienie nowych procedur, ale także wstrzyma te obecnie toczące się.
- Ponadto przy „kompleksowej” zmianie aktów prawnych regulujących przekształcenia własnościowe nie starano się naprawić niedociągnięć obecnej ustawy jak np. uregulowanie problematyki pakietów socjalnych oraz możliwości zaliczenia okresu zatrudnienia w spółce zależnej, powstałej na bazie majątku spółki skomercjalizowanej do okresu uprawniającego do nieodpłatnego nabycia akcji. Od początku procesów prywatyzacji związki zawodowe bezskutecznie monitują problem umocowania ustawowego porozumień pomiędzy pracownikami prywatyzowanego przedsiębiorstwa a inwestorem dla wszystkich ścieżek prywatyzacji. Brak takich uregulowań stwarza często poważne problemy w dochodzeniu roszczeń wynikających z ich treści, co skutkuje generalnie negatywnymi ocenami zamierzeń prywatyzacyjnych. Nawiązując do uzgodnień pomiędzy Ministrem Skarbu Państwa a centralami związkowymi działającymi w PGNiG S.A. kończących spór zbiorowy wyrażamy nadzieję, iż problem akcji pracowniczych bądź ekwiwalentu za nie dla pracowników prywatyzowanych spółek zatrudnionych w spółkach zależnych oraz dla pracowników firm, które nigdy nie będą prywatyzowane zostanie w najbliższym czasie uregulowany w projektowanej ustawie.
- Rozumiejąc ideę wzmocnienia nadzoru nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa obawiamy się, że proponowane w projekcie rozwiązania stwarzają niebezpieczeństwo rozmycia się kompetencji i odpowiedzialności związanej z nadzorem oraz zarządzaniem spółką. Zagrożenie takie może powstać przy nadmiernym mnożeniu instytucji kontrolno-

zarządczych, jakimi są proponowany komitet audytu oraz funkcjonujący już obserwator. Jednocześnie wnosimy o przekazanie informacji o ilości oraz skutkach kontroli przeprowadzonych od początku funkcjonowania instytucji obserwatora.

- Art. 13

Proponujemy skreślenie ustępu 6.

Nie do przyjęcia przez stronę pracowniczą są proponowane zapisy dotyczące możliwości odwołania przedstawiciela pracowników w radzie nadzorczej przez walne zgromadzenie akcjonariuszy w każdym czasie z ważnych przyczyn. Przedstawiciel pracowników w radzie nadzorczej jest wybierany w wyborach powszechnych spośród osób zatrudnionych w danym przedsiębiorstwie. Ustawa daje pracownikom możliwość odwołania z ważnych przyczyn swego przedstawiciela, który nie spełnia należycie swych funkcji. To właśnie wyłącznie osoby, które dany pracownik reprezentuje powinny mieć prawo oceny jego skuteczności i jakości pracy, jak również tylko one powinny mieć prawo decydowania o tym czy powinien on zasiadać w radzie nadzorczej czy też nie.

- Art. 14

Proponujemy dodanie ustępu 3 w następującym brzmieniu: „3. wymóg określony w ust. 1 pkt 2 nie dotyczy osób wskazanych przez pracowników”. Obowiązek posiadania wyższego wykształcenia przez osobę wybraną do pracy w radzie nadzorczej przez pracowników, znacznie zawęży krąg osób uprawnionych. Dotychczasowe doświadczenia w tym zakresie pokazują, iż kurs dla kandydatów do rad nadzorczych oraz złożenie odpowiedniego egzaminu jest wystarczające do właściwego pełnienia tej funkcji.

- Art. 22 ust. 1

Identyczne ograniczenie dotyczące członków rad nadzorczych jest już zawarte w ustawie z 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi. Ograniczenie to dotyczy nie tylko spółek o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego oraz spółek o istotnym znaczeniu dla Państwa, ale wszystkich spółek z ponad 50-cio procentowym udziałem Skarbu Państwa.

- Art. 25

Przy procedurach dotyczących pytania o zgodę rady nadzorczej czy walnego zgromadzenia akcjonariuszy powinny być określenia kwotowe a nie procentowe. To właśnie Minister Skarbu Państwa powinien jasno określić, jaka wartość środków trwałych jest istotna z punktu widzenia sprawującego nadzór nad spółką. Tym bardziej, że ustęp 2 daje delegację do odmiennej regulacji w statucie.

- Art. 27

Wydaje się, że intencją ustawodawcy było zacieśnienie kontroli nad darowiznami, zwolnieniami z długu itp. Jednakże funkcjonujące już w ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji ograniczenie wartościowe jednej umowy nie daje dostatecznej gwarancji. W związku z tym proponujemy rozszerzenie o ograniczenia podmiotowe oraz czasowe.

- Art. 77

Istnieje uzasadniona potrzeba uregulowania uprawnienia do nieodpłatnego nabycia akcji dla pracowników, z którymi rozwiązano stosunek pracy przed dniem komercjalizacji, a co do których sąd orzekł przywrócenie do pracy po tym dniu. W obecnym stanie prawnym a także zgodnie z linią orzecznictwa pracownicy ci ponoszą konsekwencje bezprawnego działania pracodawcy, gdyż odmawia się im prawa do akcji.

Decyzja Prezydium KK nr 78/07

ws. zgody na użycie znaku graficznego NSZZ „Solidarność”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wyraża zgodę na użycie znaku graficznego NSZZ „Solidarność” na certyfikatach dla uczestników grupy studyjnej KSS Macedonia składających wizytę w Polsce w dniach 11-21 kwietnia 2007 r. w ramach programu szkoleniowego Solidarity Centem AFL-CIO.

Decyzja Prezydium KK nr 79/06

ws. zgody na użycie znaku graficznego NSZZ „Solidarność”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wyraża zgodę na użycie znaku graficznego NSZZ „Solidarność” w podręczniku multimedialnym pt. „To dopiero historia” dla szkół gimnazjalnych wydany przez firmę Young Digital Planet S.A.

Decyzja Prezydium KK nr 80/07

ws. upoważnienia do reprezentowania na Zgromadzenie Fundatorów

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” upoważnia Janusza Śniadka – Przewodniczącego KK do reprezentowania NSZZ „Solidarność” na Zgromadzeniu Fundatorów Jasnogórskiej fundacji „Pro-Patria” Bastion Św. Rocha, które odbędzie się 13 kwietnia 2007 r. w Częstochowie.

Janusz Śniadek ma prawo podejmowania decyzji zgodnie z par. 20 pkt 3 Statutu Fundacji w sprawach określonych porządkiem obrad przedstawionych w zawiadomieniu o zwołaniu Zgromadzenia Fundatorów.

Decyzja Prezydium KK nr 81/07

ws. uzupełnienia składu zespołu ds. edukacji związkowej

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” na mocy uchwały KK nr 34/06. powołuje Eugeniusza Formejstra do zespołu KK ds. edukacji związkowej.

Decyzja Prezydium KK nr 82/07

ws. pomocy z Krajowego Funduszu Pomocy dla członków NSZZ „Solidarność” szykanowanych za działalność związkową

(do użytku służbowego)

Decyzja Prezydium KK nr 83/07

ws. umorzenia części zapomogi zwrotnej

(do użytku służbowego)

POSIEDZENIE 16.04.2007

Decyzja Prezydium KK nr 84/07

ws. opinii o uchwale RM w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” (I etap) na lata 2008-2010

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” pozytywnie opiniuje projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” (I etap) na lata 2008-2010.

Ustanowienie przez Radę Ministrów programu wieloletniego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2008-2010, służącego poprawie bezpieczeństwa pracowników i warunków pracy, czego miernikiem ma być ograniczenie liczby wypadków przy pracy i chorób zawodowych, ma szczególne znaczenie w kontekście przygotowywania przez Unię Europejską nowej strategii zatytułowanej „Podniesienie wydajności i jakości w pracy: wspólnotowa strategia na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2007-2012”.

Przyjęcie w Polsce programu wieloletniego, którego cele, a mianowicie: ograniczenie liczby wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz związanych z nimi strat ekonomicznych i społecznych, są zbieżne z celami strategii Unii Europejskiej ma istotne znaczenie, także z uwagi na obowiązek przygotowania strategii krajowej w tej dziedzinie.

Program ten powinien stanowić zasadniczy element tej strategii.

Na uwagę zasługuje także fakt, że jednym z celów programu jest ograniczenie liczby chorób zawodowych i chorób związanych z pracą, co jest zgodne z postulatami i działaniami NSZZ „Solidarność”.

Prezydium KK uważa, że potrzebę ustanowienia i realizacji w Polsce programu wieloletniego pt. „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” (I etap) na lata 2008-2010, uzasadniają wymogi Strategii Unii Europejskiej (której głównym celem jest ograniczenie o 25% wskaźnika wypadków przy pracy), Strategii Lizbońskiej oraz Konwencji nr 187 Międzynarodowej Organizacji Pracy.

Decyzja Prezydium KK nr 85/07

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MŚ w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy gospodarowaniu odpadami komunalnymi

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” negatywnie opiniuje projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy gospodarowaniu odpadami komunalnymi.

Prezydium KK wnosi o przerehabilitowanie całego projektu z uwagi na niezgodność z przepisami kodeksu pracy i innymi obowiązującymi aktami prawnymi oraz liczne błędy merytoryczne i nieścisłości.

Decyzja Prezydium KK nr 86/07

ws. dotacji finansowych

(do użytku służbowego)

Decyzja Prezydium KK nr 87/07

ws. opinii o projekcie ustawy MF o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” uważa, że zmiany zaproponowane w nowelizacji ustawy o systemie ubezpieczeń dotyczące obniżenia wysokości składek na fundusz rentowy z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych mimo wielokrotnych apelów i wystąpień partnerów społecznych nie zostały poddane konsultacjom społecznym (należy przypomnieć, że reforma systemu ubezpieczeń społecznych była wprowadzona na drodze konsensusu społecznego). Nie przedstawiono partnerom społecznym zagrożeń dla systemu ubezpieczeń społecznych, wynikających z proponowanych rozwiązań, w tym:

- konieczność drastycznego zwiększenia dotacji budżetowej do FUS;
- zagrożenie dla terminów samofinansowania się systemu ubezpieczeń społecznych (nie przedstawiono żadnych obliczeń długookresowych skutków przeprowadzonych zmian dla systemów ubezpieczeń społecznych);
- presja na obniżenie wysokości świadczeń.

Według zapowiedzi medialnych Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej finalizuje aktualnie prace nad ustawowymi rozwiązaniami dotyczącymi:

- emerytur dla osób pracujących w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze,
- nowych rozwiązań dotyczących ustalania wysokości rent.

Informacje o szczegółowych rozwiązaniach tych problemów nie zostały jeszcze przedstawione do dyskusji partnerom społecznym.

Prezydium KK stwierdza, że proponowane rozwiązania dotyczące zmian w systemie ubezpieczeń społecznych mające na celu obniżenie tzw. "klina podatkowego" powinny być przedstawione partnerom społecznym do dyskusji łącznie z propozycjami pozostałych rozwiązań, które mogą skutkować istotnymi zmianami w systemie ubezpieczeń społecznych.

Stanowisko Prezydium KK nr 88/07

ws. nowelizacji ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” z zadowoleniem przyjmuje zakończenie prac parlamentarnych i przyjęcie - z inicjatywy Prezydenta RP - nowelizacji ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy. Jesteśmy przekonani, że poprawi ona bezpieczeństwo i warunki pracy oraz będzie sprzyjała eliminowaniu patologii w tej dziedzinie.

Prezydium KK raz jeszcze wyraża podziękowanie Prezydentowi RP za tę inicjatywę legislacyjną i zwraca się z prośbą o podpisanie ustawy, która umożliwi wprowadzanie w życie rozwiązań oczekiwanych przez pracowników i postulowanych przez NSZZ „Solidarność”.

Stanowisko Prezydium KK nr 89/07

ws. komercjalizacji PPUP „Poczta Polska”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu dotychczasowego trybu prac nad projektem ustawy o komercjalizacji PPUP „Poczta Polska”. Proponowany akt prawny jest elementem fundamentalnych zmian rynku pocztowego w Polsce, wpływających na sytuację ponad stu tysięcy pracowników tego sektora. Tym samym powinien zawierać rozwiązania wypracowane w duchu odpowiedzialności i dialogu z

przedstawicielami pracowników. Nieuwzględnienie przez rząd uwag zgłoszonych dotychczas przez NSZZ „Solidarność” (w szczególności w opinii Sekretariatu Łączności NSZZ „Solidarność” z 11 września 2006 r.), zbieżnych z ocenami ekspertów niezależnych, jest przykładem podejścia ignorującego punkt widzenia partnerów społecznych.

Dlatego domagamy się wycofania z prac legislacyjnych projektu ustawy o komercjalizacji PPUP „Poczta Polska” w obecnym kształcie oraz podjęcia w trybie pilnym rozmów na szczeblu rządowym z reprezentantem sektora – Sekretariatem Łączności NSZZ „Solidarność” – w celu wypracowania akceptowalnych społecznie rozwiązań.

Decyzja Prezydium KK nr 90/07

ws. zgody na użycie znaku graficznego NSZZ „Solidarność”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wyraża zgodę na użycie znaku graficznego NSZZ „Solidarność” na publikacji wydanej przez francuski z.z. CGT we współpracy z Komisją Krajową NSZZ „Solidarność” o planowanym tytule „Livret d'accueil et d'information”/”Obsługa oraz informacja – przewodnik dla pracowników francuskich i obcokrajowców”.

Decyzja Prezydium KK nr 91/07

ws. spółki z o.o., powołania pierwszego zarządu oraz rady nadzorczej

(do użytku służbowego)

Komunikat

Prezydium Komisji Krajowej z zadowoleniem przyjęło zakończenie prac parlamentarnych i przyjęcie nowelizacji ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy.

"Jesteśmy przekonani, że poprawi ona bezpieczeństwo i warunki pracy oraz będzie sprzyjała eliminowaniu patologii w tej dziedzinie" - czytamy w stanowisku przyjętym na posiedzeniu prezydium KK 16 kwietnia br. Prezydium wyraziło podziękowanie Prezydentowi RP za tę inicjatywę legislacyjną i zwróciło się z prośbą o podpisanie ustawy, która umożliwi wprowadzenie w życie rozwiązań oczekiwanych przez pracowników i postulowanych przez NSZZ "S".

Prezydium KK przyjęło opinię w sprawie projektu ustawy Ministerstwa Finansów o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Prezydium KK NSZZ "Solidarność" uważa, że zmiany zaproponowane w nowelizacji ustawy o systemie ubezpieczeń dotyczące obniżenia wysokości składek na fundusz rentowy z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mimo wielokrotnych apelów i wystąpień partnerów społecznych nie zostały poddane konsultacjom społecznym (należy przypomnieć, że reforma systemu ubezpieczeń społecznych była wprowadzona na drodze konsensusu społecznego). Nie przedstawiono partnerom społecznym zagrożeń dla systemu ubezpieczeń społecznych, w tym: konieczność zwiększenia dotacji budżetowej do FUS; zagrożenia dla terminów samofinansowania się systemu ubezpieczeń społecznych, presja na obniżenie wysokości świadczeń.

Prezydium KK NSZZ "Solidarność" zażądało również wycofania z prac legislacyjnych obecnego projektu ustawy o komercjalizacji PPUP "Poczta Polska" i podjęcia rozmów na ten temat z przedstawicielami Sekretariatu Łączności NSZZ "S". "Proponowany akt prawny jest elementem fundamentalnych zmian rynku pocztowego w Polsce, wpływających na sytuację ponad stu tysięcy pracowników tego sektora. Tym samym powinien zawierać rozwiązania wypracowane w duchu odpowiedzialności i dialogu z przedstawicielami pracowników. Nieuwzględnienie przez rząd uwag zgłoszonych dotychczas przez NSZZ "Solidarność" (w szczególności w opinii Sekretariatu Łączności NSZZ "Solidarność" z 11 września 2006 r.),

zbieżnych z ocenami ekspertów niezależnych, jest przykładem podejścia ignorującego punkt widzenia partnerów społecznych" - czytamy w stanowisku przyjętym przez prezydium KK.

• *Marta Pióro*

POSIEDZENIE Z DN. 24.04.2007 R.

Decyzja Prezydium KK nr 92/07

ws. opinii o projekcie ustawy MRR o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz o zmianie ustawy o Narodowym Planie Rozwoju

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag do projektu ustawy Ministra Rozwoju Regionalnego o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz o zmianie ustawy o Narodowym Planie Rozwoju.

Decyzja Prezydium KK nr 93/07

ws. opinii o projekcie MRR Wytucznych w zakresie wyboru projektu w trybie konkursowym

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag do projektu Wytucznych w zakresie wyboru projektu w trybie konkursowym Ministra Rozwoju Regionalnego.

Decyzja Prezydium KK nr 94/07

ws. opinii o projekcie rozporządzenia RM w sprawie trybu i terminu powiadamiania ZUS przez otwarty fundusz emerytalny o zawarciu umowy z członkiem oraz dokonywania wypłaty transferowej

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag do projektu rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie trybu i terminu powiadamiania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przez otwarty fundusz emerytalny o zawarciu umowy z członkiem oraz dokonywania wypłaty transferowej.

Decyzja Prezydium KK nr 95/07

ws. dotacji finansowych

(do użytku służbowego)

Decyzja Prezydium KK nr 96/07

ws. rejestracji Zakładowej Organizacji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność” Katowickiego Holdingu Węglowego S.A.

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” na mocy uchwały KK nr 21/05 rejestruje Zakładową Organizację Koordynacyjną NSZZ „Solidarność” Katowickiego Holdingu Węglowego S.A.

Zakładowa Organizacja Koordynacyjna NSZZ „Solidarność” Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Zakładowych Organizacji Koordynacyjnych pod numerem „4”.

Decyzja Prezydium KK nr 97/07

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MPiPS w sprawie wykonywania pracy przez cudzoziemców bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę

Wobec wzrastającej liczby zatrudnionych cudzoziemców na polskim rynku pracy, szczególnie z krajów spoza Unii Europejskiej, Prezydium KK stwierdza, że należy na bieżąco kontrolować warunki pracy i płacy wszystkich zatrudnionych pracowników sezonowych, w tym szczególnie z tych krajów. Nie mogą one być gorsze i niższe niż dla polskich pracowników, a z uzasadnienia projektu zmian i doniesień medialnych wynika, że część pracodawców z góry zapowiada, że np. pracownicy z Azji będą zarabiali mniej niż Polacy. Na tę formę dyskryminacji NSZZ „Solidarność” nie wyraża zgody. Ponadto uważamy, że pracodawcy zatrudniający cudzoziemców powinni również odpowiadać za zapewnienie im standardów społecznych, aby uniknąć urągających ludzkiej godności sytuacji, w jakich niekiedy znajdują się polscy pracownicy zagranicą.

Jednocześnie Prezydium podtrzymuje swoją decyzję nr 217/06 z 20 grudnia 2006 r. ws. uchylenia rozporządzenia w sprawie zakazu ograniczeń w sferze wykonywania pracy przez cudzoziemców.

Zdecydowanej poprawy wymaga jednak aktywizacja polskich bezrobotnych przez powiatowe urzędy pracy i ustawowe pogłębianie ulg dla pracodawców ich zatrudniających.

Konieczne jest także rzetelniejsze badanie lokalnych rynków pracy w zakresie działalności wymienionej w projekcie rozporządzenia przez publiczne służby zatrudnienia (skala przyjazdów pracowników ze Wschodu jest znacznie większa niż podaje oficjalna statystyka). W przypadku znaczącego lokalnie napływu pracowników, decyzje o ich zatrudnieniu powinny zapadać po wydaniu pozytywnej opinii właściwej powiatowej rady zatrudnienia.

Decyzjom dotyczącym otwarcia polskiego rynku pracy powinna towarzyszyć naszym zdaniem zmiana kategorii tzw. zatrudnienia na czarno, z wykroczenia na przestępstwo, co zmniejszyłoby zakres tego procederu.

Nieuwzględnienie powyższych uwag może skutkować obniżeniem płac pracowników branży rolniczej i budowlanej, a także obniżeniem jakości szkoleń młodych pracowników polskich w tych branżach, wypieraniem ich z rynku i nasileniem nieuczciwej konkurencji.

Decyzja Prezydium KK nr 98/07

ws. rafinerii Trzebinia S.A.

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” popiera działania pracowników Rafinerii Trzebinia S.A. mające na celu uratowanie miejsc pracy w rafinerii.

Wyrażamy nadzieję, że wasza determinacja, której dowodem jest strajk głodowy przyniesie oczekiwany skutek.

Oczekujemy od Ministra Skarbu podjęcia dialogu, którego celem jest znalezienie rozwiązań gwarantujących zachowanie miejsc pracy i utrzymania dla pracowników i ich rodzin.

Decyzja Prezydium KK nr 99/07

ws. wyrejestrowania MKK Real- Polska

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, działając na podstawie par. 2 Regulaminu MKK będącego załącznikiem do uchwały KK nr 29/04, postanawia wyrejestrować Międzyzakładową Komisję Koordynacyjną Real- Polska, zarejestrowaną w Krajowym Rejestrze MKK pod nr. 54.

Jednocześnie Prezydium KK zobowiązuje władze organizacji NSZZ „Solidarność”, obejmujących swoim działaniem Real- Polska, do dostosowania działalności do postanowień Statutu Związku, to znaczy utworzenia, zgodnie z postanowieniami par. 2 uchwały KK nr 29/04, międzyzakładowej komisji koordynacyjnej jako organu przedstawicielskiego, o którym mowa w par. 45 Statutu.

Uzasadnienie

Na skutek przejęcia przez pracodawcę wielozakładowego, jakim jest Real- Polska, pracowników Geant Polska zwiększyła się liczba organizacji zakładowych działających w Real- Polska. Niedostosowania działalności do obowiązującego w Związku prawa przez organizacje zakładowe z byłego Geanta spowodowało, że MKK Real- Polska zarejestrowana w Krajowym Rejestrze MKK pod nr. 54, przestała spełniać warunki funkcjonowania MKK określone w uchwale KK nr 29/04. W tej sytuacji Prezydium KK postanowiło wyrejestrować wymienioną wyżej MKK.

W sytuacji, kiedy negocjowany jest jeden zakładowy układ zbiorowy pracy, którym mają być objęci odrębni pracodawcy, prawo do powołania MKK staje się obowiązkiem, o czym stanowi par. 2 uchwały KK nr 29/04. Obowiązek ten, ze względu na strukturę organizacyjną pracodawcy, dotyczy organizacji obejmujących swoim działaniem Real- Polska.

Z OBRAD KOMISJI KRAJOWEJ

POSIEDZENIE W DNIACH 17-18.04.2007 R.

UCHWAŁA KK nr 8/07

ws. powołania Spółki z o.o. do realizacji Programu „Grosik”

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” upoważnia Prezydium KK do wyznaczenia reprezentacji do podpisania aktu założycielskiego spółki w imieniu NSZZ „Solidarność” oraz wykonania wszelkich innych czynności które doprowadzą do jej rejestracji.

Komisja Krajowa upoważnia Prezydium KK do wykonywania wszelkich czynności właścicielskich wynikających z umowy spółki, kodeksu spółek handlowych, innych przepisów za wyjątkiem decyzji o likwidacji spółki i zbyciu części lub całości udziałów.

UCHWAŁA KK nr 9/07

ws. przyjęcia budżetu KK na 2007 r.

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” przyjmuje budżet Komisji Krajowej na 2007 r.

UCHWAŁA KK nr 10/07

ws. zmiany uchwały KK nr 23/04 w sprawie ograniczeń łączenia funkcji związkowych ze stanowiskiem w zakładzie pracy, administracji państwowej i samorządowej, w organizacji politycznej oraz łączenia funkcji we władzach związkowych

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”, działając na podstawie § 61 ust. 2 w związku z § 47 Statutu NSZZ „Solidarność” postanawia dokonać zmiany w uchwale KK NSZZ „Solidarność” nr 23/04 z 4 października 2004 r. w sprawie ograniczeń łączenia funkcji związkowych ze stanowiskiem w zakładzie pracy, administracji państwowej i samorządowej, w organizacji politycznej oraz łączenia funkcji we władzach związkowych.

W § 4 ust. 2 po pkt. 3 dodaje się pkt 4 o następującym brzmieniu:

„4) sekretarza gminy lub powiatu, skarbnika gminy, powiatu lub województwa, głównego księgowego budżetu gminy, powiatu lub województwa”.

Dotychczasowy pkt 4 staje się pkt. 5, w którym po wyrazach „władz samorządowych” wstawia się kropkę i skreśla pozostałą część zdania.

UCHWAŁA KK nr 11/07

ws. Regulaminu Rady Programowej Tygodnika Solidarność

1. Komisja Krajowa przyjmuje Regulamin Rady Programowej Tygodnika Solidarność (w załączeniu).
2. Komisja Krajowa stwierdza, że tracą moc uchwały Komisji Krajowej nr 173/03, 193/03.
3. Komisja Krajowa składa podziękowania dotychczasowym członkom Rady Programowej Tygodnika Solidarność za ich pracę w minionej kadencji.

Załącznik

Regulamin Rady Programowej „Tygodnika Solidarność”

§ 1

Rada Programowa Tygodnika Solidarność (RPTS) działa wg Regulaminu przyjętego przez Komisję Krajową NSZZ „Solidarność” na wniosek Prezydium KK.

§ 2

RPTS określa linię programową „Tygodnika Solidarność” i wyraża opinię w zakresie jej realizacji.

§ 3

Do kompetencji RPTS należy:

1. Analizowanie zawartości treściowej publikacji ukazujących się w „TS”, w szczególności pod kątem zgodności z linią programową.
2. Przyjmowanie opinii związanych z realizacją linii programowej.
3. Wyrażanie stanowisk w sprawach realizacji linii programowej w „TS”.
4. Zgłaszanie inicjatyw służących promocji „TS”.

§ 4

1. RPTS liczy od 12 do 16 osób.
2. RPTS jest powoływane na kadencję przez Zgromadzenie Wspólników Sp. Tysol na wniosek Prezydium KK spośród członków Związku i ekspertów w zakresie komunikacji społecznej.
3. Kadencja RPTS jest tożsama z kadencją Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”.
4. Przewodniczącym RPTS jest sekretarz KK.
5. Na wniosek przewodniczącego RPTS powołuje ze swojego grona od 1 do 2 wiceprzewodniczących.

§ 5

1. Zebrania RPTS odbywają się nie rzadziej niż raz na kwartał.

2. Obradami RPTS kieruje jej przewodniczący lub jego zastępcy.
3. Posiedzenia są zwoływane przez przewodniczącego, jego zastępców lub co najmniej przez połowę członków.
4. Zwołujący jest zobowiązany powiadomić o posiedzeniu RP na 7 dni przed planowanym terminem.
5. Posiedzenia RP są protokołowane. Protokoły do wglądu dla członków RP przed kolejnym posiedzeniem.
6. Protokoły, stanowiska, opinie są przyjmowane zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków RP.
7. Stanowiska i opinie RPTS są przedstawiane Redaktorowi Naczelnemu, Zarządowi Spółki, Prezydium KK i Zgromadzeniu Wspólników Sp. Tysol i Radzie Nadzorczej Spółki Tysol.

Stanowisko KK nr 6/07

ws. lustracji

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” z szacunkiem i uznaniem przyjmuje postawę przedstawicieli środowisk naukowych, dziennikarskich i wszystkich innych, którzy ze zrozumieniem podeszli do procesu lustracyjnego – tak istotnego nie tylko ze względu na rozliczenie przeszłości, zadośćuczynienie ofiarom, ale również ze względu na przyszłość opartą na fundamencie prawdy.

Podkreślamy z całą mocą, że równie ważne jest przeprowadzenie obok lustracji procesu dekomunizacyjnego – zgłaszane w minionych latach przez NSZZ „Solidarność” projekty w tym zakresie niestety nigdy nie zostały wprowadzone w życie.

NSZZ „Solidarność” wspiera oba te procesy od roku 1989, wprowadzając także już na początku lat 90-tych obowiązek składania oświadczeń lustracyjnych dla kandydujących do wszystkich statutowych władz Związku. Zwracamy się do Prezydenta RP o inicjatywę nowelizacji ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, nakładającej obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego przez osoby pełniące funkcje w statutowych ponadzakładowych organach związków zawodowych.

Liczymy, że otwarcie ubeckich archiwów oraz dokończenie procesu lustracji i dekomunizacji oczyści nasze życie publiczne i pozwoli skupić się na realizacji idei solidarnego Państwa, stwarzającego równe szanse, chroniącego przed wykluczeniem i zapewniającego udział we wzroście gospodarczym jak najszerzych grup społecznych.

Stanowisko KK nr 7/07

ws. ograniczenia przez Komisję Europejską uprawnień do emisji CO2 na lata 2008-2012

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” zwraca się do Rządu RP w tym szczególnie do Pana Premiera o wystąpienie w trybie pilnym do Komisji Europejskiej o zmianę decyzji w sprawie limitu uprawnień na emisję CO2 dla Polski i ewentualnie zaskarżenia tej decyzji w Europejskim Trybunale Sprawiedliwości w Strasburgu. W stosunku do roku bazowego 1988 Protokołu z Kioto, gdzie Polska zobowiązała się do obniżenia emisji CO2 o 6%, obniżka emisji ze względu na uwarunkowania gospodarcze i ekonomiczne nastąpiła o ponad 30% .

Tak ogromnej obniżki emisji CO2 nie odnotował żaden kraj w Europie (kraje starej UE w tym czasie obniżyły emisję o ok. 0,9%) . Komisja Europejska przyjęła rok 2005 jako rok bazowy do naliczania uprawnień do emisji CO2 dla krajów UE na lata 2008-2012. W naszym

kraju rok 2005 był kolejnym rokiem niskiej produkcji. Na podstawie niskiego bazowego pułapu emisji CO₂ 26 marca 2007 r. decyzją Komisji Europejskiej, zamiast oczekiwanego przez Rząd RP wyższego limitu uprawnień na emisję 284,6 mln ton CO₂, który umożliwiałby szybki rozwój gospodarczy, przydzielono Polsce 208,5 mln ton czyli prawie o 1/3 mniej.

Tak niski przydział limitu uprawnień spowoduje zahamowanie wzrostu gospodarczego Polski. Doprowadzi do ograniczenia produkcji przede wszystkim w branżach o największej dynamice wzrostu.

Redukcja uprawnień do emisji CO₂ poniżej 284,6 mln ton średniorocznie ogranicza możliwości rozwoju Polski i spowoduje w konsekwencji niewykorzystanie środków finansowych, które Komisja Europejska postawiła Polsce do dyspozycji w ramach Funduszy Spójności i Funduszy Strukturalnych w okresie budżetowym 2007-2013. Ograniczenie konkurencyjności polskich producentów doprowadzi do przeniesienia znaczących dla gospodarki przedsiębiorstw posiadających instalacje emitujące CO₂ i - tym samym - miejsc pracy poza granice Unii Europejskiej.

Stanowisko KK nr 8/07

ws. emerytur pomostowych

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” podtrzymuje swoje stanowisko, iż to jedynie kryterium medyczne musi być podstawą określenia prawa do emerytury dla osób zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Komisja Krajowa domaga się zachowania trybu negocjacji ustalonych z rządem w grudniu 1998 r. i w maju 2005 r., potwierdzonych przez obecny rząd poprzez wprowadzenie kwestii emerytur pomostowych do tematów negocjowanych w ramach umowy społecznej.

Komisja Krajowa traktuje wywołaną przez Minister Pracy debatę medialną na ten temat jako prowokowanie konfliktu społecznego. W związku z takim działaniem wyrażamy wotum nieufności wobec minister Anny Kalaty i oczekujemy jej dymisji. Od Premiera rządu domagamy się jednoznacznego stanowiska potwierdzającego poprzednie ustalenia.

W przypadku nieprzestrzegania przez rząd tych ustaleń, Komisja Krajowa zobowiązuje Prezydium KK do podjęcia stosownych działań statutowych do akcji protestacyjnej włącznie.

Podziękowanie

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” z zadowoleniem przyjęła informację o wybraniu przez UEFA Polski i Ukrainy jako organizatorów Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej w 2012 r.

Komisja Krajowa dziękuje wszystkim osobom, które przyczyniły się do tego sukcesu.

Komunikat

NSZZ "Solidarność" wyraża wotum nieufności wobec minister pracy i polityki społecznej Anny Kalaty i oczekuje jej dymisji.

Podczas kwietniowego posiedzenia, Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność" przyjęła stanowisko w sprawie emerytur pomostowych, w którym podtrzymuje swoje dotychczasowe opinie, iż przede wszystkim kryterium medyczne powinno być podstawą określenia prawa do emerytur dla osób zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Związek domaga się również zachowania trybu negocjacji w sprawie emerytur pomostowych ustalonych jeszcze w 1998 r. i potwierdzonych przez obecny rząd poprzez wprowadzenie emerytur pomostowych do tematów negocjowanych w ramach umowy społecznej.

NSZZ "Solidarność" traktuje wywołaną przez minister pracy debatę medialną na ten temat, jako prowokowanie konfliktu społecznego. "W związku z takim działaniem wyrażamy

wotum nieufności wobec minister Anny Kalaty i oczekujemy jej dymisji. Od Premiera rządu domagamy się jednoznacznego stanowiska potwierdzającego poprzednie ustalenia" - czytamy w stanowisku.

Komisja Krajowa zwróciła się do prezydenta RP, Lecha Kaczyńskiego o inicjatywę ustawodawczą w sprawie nowelizacji ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1994-1990 oraz treści tych dokumentów, nakładającej obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego przez osoby pełniące funkcje w statutowych ponadzakładowych organach związków zawodowych. W tym samym stanowisku KK wyraziła szacunek i uznanie wobec postawy przedstawicieli środowisk naukowych, dziennikarskich i wszystkich innych, którzy ze zrozumieniem podeszli do procesu lustracyjnego.

Członkowie KK upoważnili prezydium do podpisania aktu założycielskiego spółki, która ma zarządzać ogólnopolskim programem "Grosik". Przyjęto również budżet KK na 2007 r. Wśród dokumentów przyjętych podczas ostatniego posiedzenia KK jest także regulamin rady programowej "Tygodnika Solidarność".

Z przedstawicielami NSZZ "Solidarność" spotkali się Bożena Borys-Szopa, Główna Inspektor Pracy oraz Stanisław Szwed, wiceprzewodniczący zespołu ds. umowy społecznej.

Stanisław Szwed przedstawił KK stan obecny prac nad umową społeczną. Natomiast Bożena Borys-Szopa omówiła nowe zapisy ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy, które m.in. wprowadzają wyższe kary dla pracodawców za naruszenia praw pracowników. Główna Inspektor Pracy podziękowała także przedstawicielom "S" za pomoc w pracach nad ustawą.

• Marta Pióro

DZIAŁ DS. POLITYKI SPOŁECZNEJ

UMOWA SPOŁECZNA

Przedstawiamy Państwu informację o pracach nad Umową Społeczną. W następnym numerze Biuletynu Informacyjnego ukażą się kolejne materiały dotyczące podejmowanych działań przez Związek. Przedstawimy tematy zgłaszane do Umowy Społecznej a także przybliżymy zakres zadań wykonywanych przez poszczególne zespoły powołane przez Komisję Krajową i zespoły problemowe Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych.

INFORMACJA O PRACACH NAD UMOWĄ SPOŁECZNĄ „Gospodarka – Praca – Rodzina - Dialog”

1. W dniu 3 kwietnia 2007 roku partnerzy społeczni wraz z rządem podpisali Deklarację w sprawie rozpoczęcia negocjacji nad umową społeczną. Uzgodniono tryb i harmonogram negocjacji .
  - a) Zespół KK ds. Polityki Społecznej;
  - b) Zespół KK ds. Prawa Pracy, Warunków Pracy i Układów Zbiorowych;
  - c) Zespół KK ds. Przeciwdziałania Bezrobociu;
  - d) Zespół KK ds. Polityki Gospodarczej;
  - e) Zespół KK ds. Dialogu Społecznego;
2. Przygotowując się do rozpoczęcia rozmów dokonaliśmy podziału tematów zgłoszonych do Umowy Społecznej przez partnerów oraz przez rządowy Zespół ds. Umowy Społecznej, na obszary działania Zespołów Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”:

- f) Zespół KK ds. Polityki Zagranicznej, Integracji Europejskiej i MOP.
3. Podobnego podziału tematów zgłoszonych do Umowy Społecznej dokonaliśmy na zespoły problemowe Trójstronnej Komisji ds. Społeczno – Gospodarczych
- Zespół problemowy TK ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych;
  - Zespół problemowy TK ds. ubezpieczeń społecznych;
  - Zespół problemowy TK ds. prawa pracy i układów zbiorowych;
  - Zespół problemowy TK ds. polityki gospodarczej i rynku pracy;
  - Zespół problemowy TK ds. rozwoju dialogu społecznego;
  - Zespół problemowy TK ds. usług publicznych;
  - Zespół problemowy TK ds. funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
- Uwaga: W zespołach TK ds. polityki gospodarczej i rynku pracy, ds. rozwoju dialogu społecznego oraz ds. usług publicznych nie dokonano do dnia dzisiejszego przyporządkowania tematów zgłoszonych przez partnerów.
- Zespół problemowy TK ds. funduszy strukturalnych UE zawiera tylko tematy zgłoszone przez partnerów.
4. W liście do przewodniczącej TK zostały podane propozycje głównych tematów do negocjacji w ramach umowy społecznej w zespołach problemowych Trójstronnej Komisji. Zwracam uwagę, że NSZZ „Solidarność” proponuje także powołanie zespołu doraźnego, którego zadaniem będzie podjęcie negocjacji i zawarcie umowy mającej na celu promowanie stałego zatrudnienia, przeciwdziałanie pładze fałszywego samozatrudnienia oraz przeciwdziałanie zatrudnieniu na czas określony.
- Tematy proponowane przez NSZZ „Solidarność” wynikają z Uchwały KK nr 1/07 ws. harmonogramu zadań Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” na kadencję 2006-2010 oraz Stanowiska KK nr 5/07 ws. propozycji działań dla ratowania rynku pracy i finansów systemu ubezpieczeń społecznych.
5. Przypominam przedstawicielom NSZZ „Solidarność” w zespołach Trójstronnej Komisji ds. Społeczno – Gospodarczych. - to na nich oraz na przewodniczących Zespołów Komisji Krajowej spoczywać będzie główny ciężar koordynowania prac w ramach Umowy Społecznej „Gospodarka – Praca – Rodzina – Dialog”.

• materiał przygotował: Zbigniew Kruszyński

WSKAŹNIKI GUS

Wskaźniki cen towarów towarów usług konsumpcyjnych marzec 2007 r.

Wyszczególnienie	III 2007			I-III 2007
	XII 2006=100	III 2006=100	II 2007=100	I-III 2006=100
O G Ó Ł E M	101,1	102,5	100,5	102,0
Żywność ,napoje bezalkoholowe i alkoholowe oraz wyroby tytoniowe	102,2	103,8	100,7	103,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	104,3	100,8	103,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,2	101,8	100,0	101,7
Odzież i obuwie	95,3	92,5	99,3	99,4
Mieszkanie	101,3	103,6	100,2	103,5
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	101,5	104,4	100,2	104,3

Dział ds. Polityki Społecznej

w tym: nośniki energii	101,3	105,1	100,0	105,1
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,3	100,4	100,1	100,3
Zdrowie	101,2	101,8	100,6	101,4
Transport	102,8	102,0	102,5	99,8
w tym: paliwa do prywatnych środków transport	105,6	104,0	104,9	99,6
Łączność	99,9	102,1	100,0	102,1
Rekreacja i kultura	100,3	102,2	99,9	102,2
Edukacja	100,3	101,1	100,0	101,1
Restauracje i hotele	100,8	102,8	100,3	102,7
Inne towary i usługi	100,3	100,9	100,2	101,0

Przeciętne zatrudnienie i wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw¹ w marcu 2007 r.

Wyszczególnienie	III 2007			I-III 2007
	w liczbach bezwzględnych	II 2007 = 100	III 2006 = 100	I-III 2006 = 100
Sektor przedsiębiorstw				
Zatrudnienie w tys.	5088,8	100,4	104,5	104,1
Przeciętne wynagrodzenie ogółem (brutto) w zł	2852,71	106,1	109,1	107,8
w tym bez wypłat z zysku	2846,30	106,0	109,1	107,8

Mieszkania oddane do użytkowania^{a)} w okresie I-III 2007 r.

Formy budownictwa	2007				
	liczba mieszkań	III		I-III	
		III 2006=100	II 2007 = 100	liczba mieszkań	I-III 2006=100
Ogółem	8611	92,2	98,6	26738	94,5
Spółdzielcze	521	57,3	75,8	2037	70,5
Indywidualne	5370	122,7	107,4	15729	114,8
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2414	68,3	93,0	7623	84,1
Pozostałe ^{b)}	306	59,1	67,5	1349	51,4

- a. Dane meldunkowe - mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.
 b. Zakładowe, komunalne, społeczne czynszowe.

DZIAŁ DS. WALKI Z BEZROBOCIEM

ZESPÓŁ ROBOCZY KK NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” DS. PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

Szóste posiedzenie Zespołu Roboczego odbyło się tuż przed posiedzeniem Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”.

Uzgodniono ostatecznie treść rozdziału II projektu uchwały ws. Harmonogramu Zadań KK uznając za priorytet działania na całą kadencję Związku ratyfikację Konwencji MOP i Zaleceń ws. zakresu polityki zatrudnienia, ochrony pracowników, bezrobotnych, migrantów i emigrantów.

Przyjęto tryb załatwienia stanowisk nie przyjętych przez KZD i skierowanych do prac KK.

I tak w zakresie utrzymania zasilków przedemerytalnych, a także przywrócenia stanu prawnego z roku 2000 istnieje możliwość zmian w wyniku:

- przedłożenia rządowego
- inicjatywy poselskiej,
- negocjacji w ewentualnej Umowie Społecznej.

Zdaniem członków Zespołu postulat mało realny bez nacisku całego Związku i consensusu strony społecznej.

W zakresie poparcia ochrony pracowników tymczasowych prace nad nowelizacją ustaw winny biegnąć w dwóch Komisjach roboczych TKS-G.

W punkcie trzecim przyjęto projekt stanowiska KK ws. propozycji działań dla ratowania rynku pracy zgłaszając dwie poprawki do uzasadnienia – przypominając o prowadzonej przez pracodawców polityce niskich płac i braku szkoleń pracowników w ramach strategii rozwoju firm.

W kolejnym punkcie obrad omawiano sposoby lokalnego monitoringu rynku pracy wobec zapowiedzi najazdu pracowników Ukrainy w obszarze przemysłu budowlanego, zwracając uwagę, że nie ma zgody na niższe opłaty pracodawców i niższe płace dla Ukraińców niż dla robotników polskich.

W ostatnim punkcie omówiono skandaliczną sytuację w Resorcie Pracy. Ministerstwo Pracy nie koordynuje właściwie publicznych służb zatrudnienia; nie przedstawia prac w zakresie nowelizacji ustawy o promocji, ani ustawy o rynku pracy. Jest odpowiedzialne za brak dialogu partnerskiego (TKS-G, NRZ). Nie przyczynia się do realizacji „Państwa Solidarnego”. Należy zrobić wszystko aby Resort Pracy zwrócono rządowi (pisowi), pracodawcom, bezrobotnym i organizacjom ich reprezentującym.

- *Jacek Smagowicz - Gdańsk, 20.02.2007 r.*

LISTY, OPINIE, STANOWISKA

Sz. Pan
Jerzy Kwieciński
Podsekretarz Stanu
Ministerstwa
Rozwoju Regionalnego
Warszawa
WZB/55/07
Dotyczy: DKS-VK-073-EW/07 z 12.02.2007

Z upoważnienia Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zgłaszam

poniżej uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego ws. ekspertów powoływanych w celu rzetelnej i bezstronnej oceny projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych:

1. Właściwe brzmienie § 2 pkt 5 powinno być „nie była karana za przestępstwo umyślne”

2. W § 11 należy wskazać tryb odwoławczy.

• *Jacek Smagowicz*

***

Gdańsk, 14.03.2007 r.
Sz. Pan
Jerzy Kwieciński
Podsekretarz stanu
Ministerstwa
Rozwoju Regionalnego
Warszawa
WZB/54/07
Dotyczy: DKS-VII-073-EW/07 z 12.02.2007

Z upoważnienia Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zgłaszam uwagę do projektu rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego ws. wykazu podmiotów wyłączonych z możliwości ubiegania się o dofinansowanie w ramach programów operacyjnych:

W § 3 pkt 1 zamiast „dane o podmiocie” zasadniejszym byłoby wpisanie „dane podmiotu”, a w literach a) i b) zamiast „nazwa podmiotu”, po prostu „nazwa” oraz gdzie jest zapisane „siedziba podmiotu”, to zwyczajnie „siedziba”; przy czym można literę c) uzupełnić także o identyfikator REGON. W punkcie 3 litera c) tegoż paragrafu można by rozważyć słuszność wskazania, iż powinien być to szczegółowy opis okoliczności stanowiącej przyczynę wyłączenia.

• *Jacek Smagowicz*

Sz.Pan
Leszek Karwowski
Przewodniczący Naczelnej Rady Zatrudnienia
przy
Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Warszawa
WZB/52/2007
Dotyczy: analizy efektywności funduszu szkoleniowego.
Dot. pkt.10

***

Gdańsk, 15.03.2007 r.
Sz. Pan
Jerzy Kwieciński
Podsekretarz stanu
Ministerstwa
Rozwoju Regionalnego
Warszawa
WZB/56/07
Dotyczy: DZF-VI-80902-8RZ/07/934

Z upoważnienia Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnoszę poniżej uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego ws. szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy na zatrudnienie w ramach programu operacyjnego – Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004-2006:

1. Paragraf 2 pkt 2 projektu powinien przybrać brzmienie „udzielanej w sektorze transportu”; a w punkcie 3 zamiast „udzielanej dla”, raczej na „udzielanej w zakresie”.
2. Potrzebnym wydaje się w § 5 ust. 1 określenie według kursu z jakiego dnia dokonuje się przeliczenia udzielonej pomocy.
3. W § 10 pkt 2 lit. b) należy zapisać, iż „pracownik odrzucił propozycję pracodawcy zawarcia kolejnej umowy o pracę przynajmniej na takich samych jak dotychczas warunkach”; lit. e) podobnie należy dopisać „podstawowych obowiązków pracowniczych” ,w pkt 3 tego paragrafu.
4. Paragraf 19 jest niezgodny z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. Nr 100, poz.908)

• *Jacek Smagowicz*

***

Proszę dopisać po tym punkcie treść „NSZZ „Solidarność” ma odrębne zdanie, uważając, że bez obligatoryjnego funduszu szkoleniowego wspieranego przez Fundusz Pracy i EFS sytuacja szkoleń pracowniczych nie ulegnie poprawie”.

• *Z wyrazami szacunku - Jacek Smagowicz*

NACZELNA RADA ZATRUDNIENIA

Pani Anna Kalata
Minister Pracy i Polityki Społecznej
Warszawa

Szanowna Pani Minister,

Na posiedzeniu Naczelnej Rady Zatrudnienia w dn. 22.02.07 przedstawiony został formalnie Członkom Rady projekt "Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2007".

Plan ten jako podstawowy operacyjny dokument Państwa w zakresie funkcjonowania rynku pracy i rozwiązywania jego podstawowego problemu, jakim jest efektywny wzrost zatrudnienia, był tematem uznanym przez Członków Rady jako dokument najważniejszy dla skutecznej poprawy sytuacji na krajowym rynku pracy.

Jako taki nie zyskał akceptacji Członków Rady - wniesiono do niego szereg zastrzeżeń i uwag o istotnym znaczeniu, które zdaniem NRZ powinny doprowadzić do weryfikacji przedstawionego projektu i przygotowania wersji uwzględniającej sugestie i uwagi partnerów społecznych - członków Rady.

Poniżej przedstawiam opinie, wnioski i sugestie w stosunku do projektu KPDZ 2007 Członków NRZ przedstawione na ostatnim posiedzeniu Rady:

1. Przedstawiony Plan nie ma cech "nowego otwarcia", stanowi zachowawczą kontynuację planu poprzedniego pod względem: formy, rodzaju ujętych problemów, narzędzi którymi pragnie je rozwiązywać. Zawiera, po raz kolejny zadania, chyba nie zrealizowane? z poprzednich edycji co sugeruje brak możliwości, warunków lub umiejętności ich realizacji - podważając wiarygodność prezentowanego Planu.

KPDZ 2007 nie spełnia również swojej roli jako dokument stanowiący odpowiedź na Zintegrowane Wytyczne na rzecz Wzrostu Zatrudnienia na lata 2005 -2008 oraz Krajowy Program Reform na lata 2005-2008 na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej, która także mówi o wzroście zatrudnienia.

Działania zawarte w Planie w gruncie rzeczy dotyczą zarządzania bezrobo-

ciem, a nie, działań na rzecz zwiększenia zatrudnienia

2. KPDZ 2007 nie proponuje żadnych rozwiązań problemu braku mobilności pracowników, pozwalających na przepływ bezrobotnych z rejonów o bardzo wysokim wskaźniku do rejonów gdzie pracowników zaczyna brakować.
3. Brak jest w Planie jasnego podejścia do zjawisk migracyjnych, ciągle jesteśmy na poziomie analizowanie, a nie konstruowania polityki migracyjnej. Brakuje w tym dokumencie jasnych sformułowań, że jednym z ważnych elementów jest przedstawienie polityki migracyjnej w obie strony, łącznie z odpowiedzią na bardzo ważne pytanie: czy otworzyć rynek pracy na napływ pracowników z zewnątrz - Ukrainy czy Białorusi?
4. Polityka stworzenia warunków do utrzymywania w zatrudnieniu osób powyżej 50 roku życia powinna być w Planie o wiele mocniej zaznaczona.
5. KPZD 2007 w sposób niewystarczający proponuje działania w zakresie aktywizacji osób niepełnosprawnych. Problem tych osób jest o tyle bardziej wyraźny, że na całym rynku bezrobocie maleje, firmy inwestują natomiast jedyną grupą społeczną, która nie konsumuje tych pozytywnych zmian jest grupa osób niepełnosprawnych, w której bezrobocie cały czas wzrasta. Nie ma zachęt dla pracodawców do zatrudnienia osób niepełnosprawnych, które by skutecznie działały.
6. Słabą stroną Planu, wymagającą niewątpliwie korekty są wskaźniki efektywności proponowanych działań, które wahają się, od w zasadzie ich braku, poprzez wskaźniki bardzo ogólnikowe do przesadnie szczegółowych.
7. Z uwagi na duże zróżnicowanie podmiotów zgłaszających, realizujących i sprawozdających wykonanie zawartych w Planie działań, obawy budzi skuteczność realizacji projektów. Na podstawie doświadczeń z poprzednich lat, stwierdzić można, że nie zawsze Minister-

stwo Pracy i Polityki Społecznej miało należyte wsparcie ze strony innych resortów, np. gospodarki, finansów, zwłaszcza iż przedstawiciel tego ostatniego ministerstwa z niezrozumiałych dla członków NRZ powodów nie brał udziału w przygotowaniu KPDZ 2007.

W tej sytuacji zasadna jest obawa, że Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej nie jest w stanie wziąć całej odpowiedzialności za rynek pracy w Polsce, powinien być stworzony instrument dający MPiPS

rzeczywistą możliwość koordynacji i egzekwowania realizacji zapisanych w Planie zadań.

Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej główne zastrzeżenia i uwagi Naczelna Rada Zatrudnienia nie może pozytywnie zaopiniować "Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2007".

- *Przewodniczący Naczelnej Rady Zatrudnienia Leszek Karwowski*

KOMITET MONITORUJĄCY SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH

22 marca 2007 r. odbyło się posiedzenie Komitetu Monitorującego Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich.

Komitet zatwierdził sprawozdanie Europejskiego Funduszu Społecznego z realizacji programu za II półrocze 2006 r. Ze sprawozdania wynika, że w okresie sprawozdawczym zrealizowano 3.667 projektów na wartość 5.228,4 mln zł., w tym na aktywną politykę rynku pracy 2.677 projektów (2.570,9 mln zł) a na rozwój społeczeństwa 773 projekty (2.549,5 mln zł). W sprawozdaniu potwierdzono opinię NSZZ „Solidarność” o niskim zainteresowaniu MPiPS w zakresie zwiększenia potencjału publicznych służb zatrudnienia. Nie zrealizowano też promocji trójstronnych umów szkoleniowych (mimo najwyższej efektywności zatrudnienia tej formy pomocy bezrobotnym).

Ze sprawozdania wynika, że w II półroczu 2006 w ramach realizowanych projektów wsparcia objęto prawie 289,4 tys. osób (od początku programu 872,9 tys. osób).

Dominującą grupę stanowią bezrobotni (56,8%).

W dalszym ciągu jest małe zainteresowanie ze strony przedsiębiorców organizacją nowych miejsc pracy w ramach prac interwencyjnych oraz zatrudnieniem osób, które wcześniej zostały przeszkolone. Także bardzo wielu przedsiębiorców nie dotrzymuje umów w zakresie obowiązku utrzymania miejsca pracy na utworzenie którego pracodawca otrzymał dofinansowanie.

W toku debaty wystąpiłem o uzupełnienie sprawozdania o bilans nowych utworzonych miejsc pracy za lata 2005/06 a także o rozmieszczenie regionalne tych miejsc.

Z przyjemniejszych informacji podaję fakt, że uruchomiono wreszcie system informacyjny SIMIK. Niestety programy operacyjne w latach 2007 –13 będzie obsługiwał kolejny system informatyczny. Oby szybciej i lepiej niż aktualny.

- *Jacek Smagowicz - Gdańsk, 22 marca 2007 r.*

WYNIKI ANKIETY O ZWIĄZKOWEJ POMOCY BEZROBOTNYM

Przez trzy miesiące!!! czekałem na zwrot ankiety wysłanej w listopadzie ub. roku o formach pomocy niesionej przez struktury regionalne i branżowe osobom bezrobotnym, w tym też członkom Związku. W tym samym czasie zwróciłem się też z pytaniem do szefów regionów o konkretne przypadki łamania przez pracodawców ustawy o promocji zatrudnienia, o zatrudnianiu pracowników tymczasowych i kodeksu pracy. Otrzymałem dwie odpowiedzi z ZR i jedną z Sekretariatu Branżowego. Mimo mniejszego stanu osobowego Związku a poprawy systemów info-łączności cofnęliśmy się ogromnie w zakresie komunikacji wewnętrznej od sierpnia 1980 roku. Tyle komentarza.

Przepraszam Koleżanki i Kolegów, za to co teraz napiszę, ale nie mam dużego zaufania do odpowiedzi obu ankiet. Zawierają one tylko część prawdy o dużym (wg. mnie) zaangażowaniu Związku na rzecz pomocy osobom bezrobotnym. Wiem dobrze co robi na codzień mój Zarząd Regionu Małopolska. Od wielu lat, wiem co robią moi sąsiedzi z Regionu Śląsko – Dąbrowskiego czy Regionu Gdańskiego i smutno mi jest gdy patrzę na mizериę odpowiedzi zawartej w ankietach. Niemniej spróbuję przedstawić fotografię stanu Związku u progu kadencji 2006-10 w zakresie statutowego przeciwdziałania bezrobociu na podstawie tej ankiety.

I tak na 34 regiony 18 zarządów regionu prowadzi Związkowe Biura Pracy, w większości od wielu lat i wyłącznie ze środków ze składek związkowych, co świadczy dobrze o solidarności w „Solidarności” a źle o wszystkich rządach i ministrach pracy, nie chcących (nie umiejących) wspierać partnerów społecznych rynku pracy w czasach ogromnego bezrobocia strukturalnego. Optymizmem napawa fakt, że te 18 zarządów regionów (i kilka nowych) zamierza kontynuować związkowe pośrednictwo pracy, w tym 9 regionów zapowiada aktywne pośrednictwo pracy i większe pozyskiwanie ofert pracy od pracodawców.

Z danych za rok 2005 wynika, że 18 związkowych pośredników zarejestrowało około 10 tys. faktycznie bezrobotnych, pomagając w zatrudnieniu ponad 1,5 tys. osób (powtarzam, nie mając 1 złotówki dotacji).

Oprócz związkowych biur pracy w 7 regionach działają Kluby pracy, zarówno związkowe (silne w Świętokrzyskim) jak i środowiskowe a także inkubator przedsiębiorczości - Częstochowa).

W 9 regionach działa 12 instytucji wspomagających osoby bezrobotne takich jak np. Małopolski Fundusz Pomocy Bezrobotnym, Związkowe Fundusze Wsparcia (Rzeszów, Śląsko – Dąbrowski, Podbeskidzie, Częstochowa, Włocławsko-Toruński), Fundacje (Przemyski, Małopolska), Ośrodki Szkoleniowo – Informatyczne (Ziemia Łódzka), oraz wspomniane Stowarzyszenie „Solidarność z Bezrobotnymi” z Poznania o wielorakiej działalności zarówno NSZZ „Solidarność” jak i Akcji Katolickiej. Co cieszy, w tym samym kierunku zmierza współpraca Zarządu Regionu Bydgoskiego z Duszpasterstwem Ludzi Solidarnych oo Jezuitów.

Kilka Zarządów Regionów organizuje od lat kolonie dzieci bezrobotnych (Małopolska – Solidarni Solidarnym, Śląsko–Dąbrowski – Fundacja im. G.Kolosa, Ziemia Radomska, Wielkopolska).

W 17 regionach działa system różnej i rzeczowej (8) pomocy osobom dotkniętym przez bezrobocie a w jednym (Mazowsze) pomoc dla wyrzucanych z pracy działaczy związkowych.

W kilku regionach, nie prowadzących stałej, punktowej pomocy dla bezrobotnych, jest ścisła współpraca z powiatowymi urzędami pracy, zakładami doskonalenia zawodowego, instytucjami szkoleniowymi i to do tych instytucji kierowani są zainteresowani przekwalifikowaniem i pracą bezrobotni.

Coraz bardziej popularna jest organizacja giełd pracy, w czym celują Zarządy

Regionu Śląsko-Dąbrowskiego i Ziemi Łódzkiej.

Wszystkie Zarządy Regionów prowadzą porady prawne dla bezrobotnych, w tym 16 regionów poprzez pracowników regionu – BKN-y, działy interwencji. Im więcej pracowników zatrudnionych w Związku tym więcej konkretnej pomocy. Trzyście regionów prowadzi poradnictwo zawodowe.

185 przedstawicieli Związku z 32 Zarządów Regionu zajmuje się przeciwdziałaniem bezrobociu na co dzień poprzez swoją pracę w powiatowych i wojewódzkich radach zatrudnienia a także wojewódzkich komisjach dialogu społecznego. Z własnego doświadczenia wiem, że przedstawiciele „Solidarności” są najbardziej aktywnymi uczestnikami dialogu partnerskiego w tych gremiach.

W zakresie aktywnej współpracy wynotowałem ścisłą współpracę regionu opolskiego z Fundacją Eberta, oraz co ciekawe – siedem regionów z Europejskim Funduszem Socjalnym. Region Włocławsko – Toruński zamierza utworzyć Ośrodek Solidarności Społecznej, Świętokrzyski – Stowarzyszenie Aktywności Zawodowej.

Szkoda, że Zarządy Regionów nie planują większego udziału w programie operacyjnym Kapitał Ludzki 2007-13 (z odpowiedzi ankiety tak wynika) zwłaszcza w zakresie organizacji szkoleń pracowników w miejscu pracy, szczególnie w okresach restrukturyzacji (bardzo dobrze radzą sobie z tym problemem regiony łódzki, śląsko-dąbrowski i region gdański, ze swoim hitowym programem z wieloma innymi partnerami) May Day, programem aktywnego wsparcia pracowników i firm wobec zmian strukturalnych w gospodarce).

Optymizmem napawa informacja ankiety z kilku regionów o dobrej współpracy Związku z partnerami społecznymi, w tym z władzami samorządowymi, uczelniami. Niepokoi brak lokalnych paktów rozwoju, przeciwdziałania bezrobociu poza Elblągiem. Z tym, że jest to raczej wina partnerów Związków Zawodowych niż samych związków. Jako przykład dobrej roboty związkowej przedkładałem poniżej fragmenty sprawozdania partnerskiego Stowa-

rzyszenie „Solidarni z bezrobotnym” (załącznik).

Poza odpowiedziami z regionów otrzymałem ankietę z Sekretariatu Przemysłu Spożywczego z której wynika, że główną pomocą osobom bezrobotnym jest dofinansowanie .pomoc finansowa, informacja o wolnych miejscach pracy w ramach branży, szkolenia zawodowe i organizacja wypoczynku dla dzieci bezrobotnych.

Szkoda, że nie otrzymałem zwrotnej ankiety od Sekretariatów Górnictwa i Energetyki, Metalowców, Nauki i Oświaty, Budownictwa i Przemysłu Drzewnego, bo coś niecoś wiem o organizowanej przez nie silnej i skutecznej działalności w obronie zagrożonych pracowników utratą pracy.

Podsumować można, że statutowy cel Związku – pomoc członkom Związku pozostającym bez pracy m. in. przez tworzenie funduszy celowych, przekwalifikowanie zawodowe, działalność charytatywna jest wykonywany z pewnością dużo lepiej niż widnieje to w nadesłanym sprawozdaniu ankietowym.

Dla całości obrazu przypomnę o codziennej pracy Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” poprzez przedstawicieli Związku w Naczelnej Radzie Zatrudnienia, Trójstronnej Komisji ds. Społeczno – Gospodarczych, Radzie „Ochrony Pracy”, Radzie Nadzorczej ZUS w wojewódzkich radach zatrudnienia i Komisjach dialogu społecznego, Komitetach Monitorujących i Sterujących Narodowego Planu Rozwoju 2004 – 06, zespołach roboczych Komisji Krajowej, odpowiednich komisjach sejmowych i senackich.

Ankietę zamierzam powtarzać co roku w nadziei na jej szybszy zwrot.

Korzystając z okazji dziękuję wszystkim związkowym respondentom i ludziom ciężkiej służby ze związkowych biur pracy, niosącym pierwszą pomoc a czasem jedyną – pokrzywdzonym siostrą i braciom z chwilą utraty zatrudnienia.

A szczególnie podziękowanie należy się przewodniczącym Komisji Zakładowych „Solidarności”, tym, którzy utrudniają zbędne zwolnienia z pracy oraz pomagają w zmianie kwalifikacji zawodowych pracowników, by do zwolnień nie dochodziło. Tego

nie znajdzie się w żadnej ankiecie. Jak również tego, o ile dobra wspólnego byłyby więcej, gdyby nasze związkowe biura pracy i kluby pracy, stowarzyszenia, fundacje były odpowiednio wspierane przez budżet państwa i odpowiednie prawodawstwo (np. obowiązkowe ubezpieczenie od ryzyka bezrobocia). Ale jak na razie rząd PiS-u i partnerzy społeczni nie mają ani ministra pracy ani resortu pracy.

- Jacek Smagowicz - Gdańsk, 6 marzec 2007 r.

Załącznik:

Stowarzyszenie „Solidarność z Bezrobotnymi” w Poznaniu działa od 15 maja 2004 roku. Ma na celu kompleksową pomoc i wspieranie osób bezrobotnych. Staramy się aktywizować osoby pozostające bez pracy lub zagrożone zwolnieniem, doradzać im jak postępować w trudnej sytuacji, udzielać porad, w jaki sposób i gdzie otrzymać niezbędną pomoc. Działania podejmowane przez nasze Stowarzyszenie mają na celu zmniejszenie bezrobocia oraz zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom znajdującym się w trudnej sytuacji. Dlatego oprócz szkoleń i kursów, bezrobotni mogą korzystać z pomocy prawnika, psychologa czy pracownika socjalnego. Współpracujemy z instytucjami w zakresie zbierania informacji i wymiany doświadczeń w dziedzinach będących celem działalności Stowarzyszenia.

Stowarzyszenie nie prowadzi działalności gospodarczej, jak również nie podejmuje żadnych innych działań zmierzających do osiągnięcia zysku. Działalność stowarzyszenia oparta jest przede wszystkim o pracę społeczną.

Stowarzyszenie realizuje cele poprzez:

1. doradztwo i pomoc organizacyjno-ekonomiczną szkolenia osób bezrobotnych oraz znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej.
2. udzielanie pomocy prawnej i podejmowanie interwencji w interesie osób bezrobotnych i ubogich
3. pomoc organizacyjno-ekonomiczną rodzinom osób bezrobotnych i ubogich

4. współpracę z osobami i instytucjami w zakresie zbierania informacji i wymiany doświadczeń w dziedzinach będących celem działalności Stowarzyszenia

5. współpracę z organizacjami o podobnych celach działania, w tym poprzez wspólne podejmowanie działań

6. pomoc osobom starszym (...)

(...) Stowarzyszenie „Solidarni z Bezrobotnymi” prowadzi:

1. Punkt porad psychologicznych – indywidualne konsultacje z psychologiem, które pomogą pracownikom restrukturyzowanych szpitali poradzić sobie ze stanami załamania i depresji, będącej wynikiem zaistniałej sytuacji. W stworzonym punkcie informacyjno – doradczym osoby z restrukturyzowanych szpitali będą mogły uzyskać informacje, poradę za pomocą osobistego kontaktu, poprzez linię telefoniczną oraz dla bardziej zaawansowanych technicznie za pomocą poczty e-mail.

2. „Grupa wsparcia”

3. Kursy – Własna działalność – jak założyć?

4. kursy florystyczne

5. prowadzenie punktu informacyjnego:

- o możliwościach zdobycia nowych zawodów: opiekun dla starszych, florystka, agent ubezpieczeniowy, pracownik kadr i płac

- udzielanie informacji w zakresie możliwości uzyskania pomocy i świadczeń socjalnych

- porady prawne

6. Możliwość nauki języków obcych

- Język angielski
- Język niemiecki
- Język hiszpański
- Język francuski

7. Stowarzyszenie bazy opiekunów dla osób starszych, chcących pomóc w opiece osobom starszym bądź odpłatnie, bądź dla najbardziej ubogich na zasadzie wolontariatu

8. Możliwość nauki obsługi komputera – indywidualne i grupowe konsultacje dotyczące obsługi podstawowych programów, internetu, zakładanie poczty, wysyłanie e-maili

Dotychczasowe osiągnięcia

- Klub Pracy w siedzibie Stowarzyszenia przy ul. Zamkowej 7A od maja 2003, w którym osoby bezdomne mogą się spotkać i skorzystać z pomocy psychologa, pracownika socjalnego a gdy potrzeba także z usług prawnika,
- chcąc przybliżyć pomoc bezrobotnym do miejsca zamieszkania, rozpoczęliśmy pracę na rzecz klubów pracy w czterech parafiach
- zatrudniliśmy cztery osoby bezrobotne z Powiatowego Urzędu Pracy – które obsługują biuro i klub pracy (przekwalifikowanie zawodowe)
- opracowaliśmy projekt finansowy z Europejskiego Funduszu Społecznego, który umożliwiłby nam przeprowadzenie szkolenia dla opiekunów osób starszych, niepełnosprawnych
- utworzyliśmy bazę osób bezrobotnych zgłaszających się do Stowarzyszenia „Solidarność z Bezrobotnymi” proszących o pomoc
- utworzyliśmy bazę instytucji pomocniczych dla osób bezrobotnych, przygotowujemy informator
- nawiązaliśmy współpracę z partnerem niemieckim (LHC – Pośrednictwo i doradztwo Luneburg) celem przeprowadzenia szkolenia dla opiekunów opierając się na doświadczeniu i prawie niemieckim regulującym te zagadnienia.
- Nawiązaliśmy współpracę z Zakładem Usługowym przy Wlkp. Centrum Zdrowia Publicznego – w związku z kursem dla opiekunów, które już się odbyły
- Posiadamy wpis naszego Stowarzyszenia do rejestru instytucji pożytku publicznego

Dotychczasowe doświadczenie:

01.01.2005 – 31.12.2005 – „Zapewnienie możliwości poprawy jakości życia seniorów” – projekt realizowany w ramach dota-

cji przyznanej z Urzędu Miasta. Zadanie polegało na przeszkoleniu grupy 62 osób bezrobotnych, które podjęły pracę jako opiekunowie osób starszych i niepełnosprawnych. Efektem projektu jest tworzenie przez te osoby swoich firm, ferujących usługi opiekuńcze.

Od maja 2005 roku posiadamy wpis do rejestru instytucji szkoleniowych, co dało możliwości ubiegania się o środki finansowe z tego tytułu.

06.2005 – uruchomienie w siedzibie Stowarzyszenia „Solidarność z Bezrobotnymi” PIAP-u, czyli bezpłatnego dostępu do Internetu, z dwoma stanowiskami komputerowymi.

07.02.2005 – uruchomienie PIAP-u w filii Stowarzyszenia przy ul. Kościelnej 3, na terenie Parafii Najświętszego Serca Jezusa i św. Floriana.

01.08.2005 – 31.12.2005 – „Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach” – zadanie polegało na uruchomieniu punktu doradczego, gdzie osoby bezrobotne mogą bezpłatnie otrzymać pomoc ze strony psychologa, pracownika socjalnego oraz prawnika. W ramach projektu rozpoczęliśmy również cykl kursów dla osób poszukujących pracy (komputerowe, nauka języka angielskiego i niemieckiego), mające na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych, własnej wartości oraz stworzenie możliwości na zwiększenie szans na znalezienie pracy.

11.2005 – uruchomienie PIAP-u na terenie Parafii św. Mateusza, na Os. Orła Białego 1/2

01.01.2006 – 31.12.2006 – „Świadczenie wsparcia osobom bezrobotnym w Klubach Pracy”. Zadanie polega na stworzeniu miejsca i warunków do reintegracji i usamodzielnienia się osób bezrobotnych. Aktywizacja poprzez doradztwo, przekwalifikowanie, wspieranie uczestników Klubu Pracy w spędzaniu wolnego czasu, rozwijaniu zainteresowań.

01.2006 – prowadzimy kursy florystyczne (wykłady oraz warsztaty), które cieszą się ogromnym zainteresowaniem.

W dniach 21, 22, 23.01.2006, korzystając z propozycji Komisji Uczelnianej NSZZ

„Solidarność” Akademii Ekonomicznej przeprowadziliśmy kurs z podstaw obsługi komputera i Internetu. Z kursu skorzystało 50 osób.

Stowarzyszenie „Solidarność z bezrobotnymi” chciałoby swoją działalność rozszerzyć na regiony, gdzie bezrobocie jest znacznie wyższe niż w Poznaniu, czy

najbliższej okolicy – m.in.: Gniezno, Wrześnię, Wągrowiec i inne. Posiadamy szerokie doświadczenie w świadczeniu pomocy osobom bezrobotnym i zagrożonym bezrobociem oraz ich rodzinom i chętnie podzielimy się tym doświadczeniem i będziemy służyć pomocą innym regionom kraju.

SZKOLENIA ZWIĄZKOWE

ROZWÓJ ZWIĄZKU

Trzy szkolenia w Regionie Słupskim

W dniach 19-24 marca 2007 r. – częściowo w Smołdzinie, częściowo w Smołdzińskim Lesie – odbyły się trzy dwudniowe szkolenia podstawowe dla działaczy KZ z regionu (w sumie wzięło w nich udział ok. 50 osób).

Pierwsze prowadził Janusz Zabiega, drugie prowadziły Agnieszka Kuraś-Steczyńska i Agnieszka Rybczyńska (wszyscy troje z Działu Szkoleń KK), trzecie – Teresa Stankiewicz (z Pomorza Zachodniego).

- dz. sz

Totalne wzmocnienie w Regionie Środkowoschodnim

Dni 12-20 kwietnia br. upłynęły w środkowoschodnich Oddziałach NSZZ „Solidarność” pod znakiem całej serii szkoleń podstawowych, często prowadzonych równolegle przez paru trenerów.

Jednak z uwagi na cykl wydawniczy „Biuletynu” KK – o nich wszystkich napiszemy dokładniej w numerze majowym.

- dz. sz.

KADRA

Pierwsze szkolenie trenerskie po długiej przerwie

W dniach 19-23 marca, w ośrodku „Orle” (Gdańsk-Sobieszewo), odbyła się pierwsza część szkolenia dla przyszłych trenerów związkowych.

Wzięły w nim udział 23 osoby, a zajęcia prowadzili krajowi metodycy: Elżbieta Wielg, Jan Plata-Przechlewski, Janusz Zabiega.

Uczestników odwiedził też Członek Prezydium KK – Krzysztof Zgoda.

Szkolenie to zostało uruchomione ze względu na potrzebę zgłaszaną przez regiony; być może jest to gwarancja na przyszłość co do efektywnego wykorzystania przeszkolonych trenerów.

To pierwsze „pełnowymiarowe” szkolenie metodyczne przygotowujące do pracy

trenerskiej oparte na definicji związku zawodowego.

Zostało ono dobrze ocenione przez przyszłych trenerów, prowadzących natomiast podniósł na duchu zaskakująco wysoki poziom tej grupy.

Druga część zaplanowana jest na wrzesień.

Absolwenci obu części zostaną uhonorowani certyfikatami uprawniającymi do odbycia praktyki szkoleniowej.

Z uwagi na ogromne zainteresowanie – uruchomiono jeszcze jedną turę: w czerwcu, w dniach 25-29 (część pierwsza).

- jpp

Eurotrenerzy w Wilnie

W dniach 25-27 marca br. odbyło się aktywnych Wilnie spotkanie warsztatowe aktywnych eurotrenerów.

W czasie spotkania omawiano kwestie związane z procesem ewentualnej certyfikacji przez odpowiednie akredytowane instytucje niektórych szkoleń organizowanych przez ETUI-REHS Education. Szczególną uwagę poświęcono szkoleniom przeznaczonym dla przyszłych eurotrenerów, dla młodych liderów związkowych oraz szkoleniu z zakresu zarządzania projektami. Podejmowane w przeszłości próby wprowadzenia systemu umożliwiającego certyfikację tych szkoleń zakończyły się niepowodzeniem.

W czasie warsztatów dokonano także ewaluacji dotychczasowego sposobu

szkolenia kandydatów na eurotrenerów. Zaproponowane zmiany obejmują m.in. wprowadzenie dodatkowego praktycznego modułu pomiędzy częścią pierwszą a drugą szkolenia, w czasie którego przyszli eurotrenerzy mogliby sprawdzić w praktyce nabyte już umiejętności współprowadząc szkolenie.

Warsztaty prowadził Georges Schnell (ETUI-REHS Education). W spotkaniu wzięli udział trenerzy z Litwy, Bułgarii, Wielkiej Brytanii, Rumunii, Francji, Włoch, Grecji, Portugalii, Hiszpanii oraz Polski. NSZZ „Solidarność” reprezentowali Agnieszka Rybczyńska i Janusz Zabiega.

• AR

DZIAŁ DS. OCHRONY ŚRODOWISKA PRACY I EKOLOGII

28 KWIETNIA - ŚWIATOWY DZIEŃ BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA W PRACY

Obchody Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy stanowią międzynarodową kampanię, mającą na celu promowanie zasad bezpiecznej, zdrowej i godnej pracy. Celem kampanii jest oddziaływanie na świadomość społeczną w zakresie potrzeby i sposobów zapewniania bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w pracy.

Międzynarodowa Organizacja Pracy uznała ten Dzień po raz pierwszy w 2001 r., a w 2003 r. proklamowała go jako Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy ILO. W tym roku, podobnie jak w latach poprzednich, w wielu krajach uroczystości będą organizowane przez organy rządowe, pracodawców i pracowników w ramach trójstronności, obo-

wiązującej w ILO. W 2007 r. przewodnie hasło kampanii ILO to:

**Bezpieczne i zdrowe miejsca pracy –
aby godna praca stała się rzeczywistością**

(Safe and Health Workplaces – Making Decent Work a Reality).

Bezpieczeństwo pracy jest głównym tematem w ramach programu ILO dotyczącego dążenia do zapewnienia pracownikom godnej pracy (Decent Work Agenda). Praca może być godna tylko wtedy, gdy towarzyszy jej bezpieczeństwo i dobre zdrowie. Wiele z ustanowionych przez ILO międzynarodowych standardów, w tym – konwencji i rekomendacji, dotyczy zapew-

nienia pracownikom bezpieczeństwa i dobrego zdrowia w procesie pracy.

W 2006 r. Międzynarodowa Organizacja Pracy opracowała nowe narzędzie, wspomagające dążenie do zapewnienia bezpiecznej i godnej pracy – nową konwencję pt. The Promotional Framework for Occupational Safety and Health Convention, 2006, No 187 oraz towarzyszącą jej rekomendację Recommendation Concerning the Promotional Framework for Occupational Safety and Health, 2006, no 197. Informacje o tych dokumentach powinny być także rozpowszechniane podczas obchodów Dnia 28 Kwietnia.

W tym roku Międzynarodowa Organizacja Pracy w ramach swego portalu zamieszcza m.in.: ogólne informacje dotyczące Światowego Dnia, teksty dokumentów, a także zakładki, plakaty i ulotki, które można wydrukować i wykorzystywać jako materiały promocyjne, umożliwiające rozpowszechnianie informacji o Światowym Dniu Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy. Zamieszczono tam także informacje o organizowanych w poprzednich latach obchodach w różnych krajach, dane o planowanych w tym roku wydarzeniach, a także linki do źródeł informacji międzynarodowych i krajowych, m.in. portali różnych instytucji, w których można znaleźć informacje związane z tym Dniem, np. the International Social Security Association (ISSA), International Employers Association (IOE), International Trade Union Confederation (ITUC). Informacje w portalu ILO są udostępnione w języku angielskim, francuskim i hiszpańskim:

<http://www.ilo.org/public/english/protection/safework/worldday/index.htm>

W 2007 r. w związku z obchodami Światowego Dnia Międzynarodowa Organizacja Pracy opracowała raport: Safe Work Report to 28 April, którego tekst udostępniono także w ramach portalu ILO:

<http://www.ilo.org/public/english/protection/safework/worldday/products07/report07.htm>

ILO opublikowało ten Raport, informując w nim m. in., że obchody Dnia 28 Kwietnia i promocja bezpiecznych oraz zdrowych miejsc pracy są kluczowymi elementami ogólnego programu ILO promowania na świecie godnej pracy (Decent Work). Raport ten mówi też o drugim temacie, ustalonym przez ILO jako hasło Dnia 28 Kwietnia: Wymagania związane z bezpieczeństwem i zdrowiem w pracy oraz ich egzekwowanie (Demand Safety & Health Standards and Enforcement).

Raport ILO podaje m.in., że w 2005 r. ok. 2,2 miliona pracowników zmarło z powodu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, co stanowi wzrost o ok. 10% w stosunku do poprzednich szacunków. Około 270 milionów pracowników uległo poważnym wypadkom w pracy, a 160 milionów osób zachorowało na choroby zawodowe. ILO ocenia, że ogólne koszty tych wypadków i chorób zawodowych stanowią ok. 4% światowego produktu krajowego brutto (PKB). Podkreślono także poprawę, np. w Tajlandii, gdzie liczba wypadków spadła z 40 na 1 tys. pracowników w 1997 r. na 29 wypadków na 1 tys. pracowników w 2004 r. W Raporcie omówiono m.in. zagadnienia związane z: międzynarodowymi przepisami prawnymi ILO, w tym Konwencją nr 187; godnym zatrudnieniem; ochroną społeczną, w tym – kulturą bezpieczeństwa, edukacją, szkoleniem i informacją oraz trójstronnością i dialogiem społecznym. Raport obejmuje także bibliografię i aneksy.

Międzynarodowe Biuro Pracy zachęca rządy, pracodawców i pracowników do organizowania i udziału w obchodach Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy oraz szerokiego promowania problematyki ochrony przed wypadkami i chorobami zawodowymi, a także zasad godnej i bezpiecznej pracy.

Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych - Międzynarodowa Konfederacja Związków Zawodowych

(International Commemoration Day for Dead and Injured Workers)

International Trade Union Confederation, ITUC

Dzień 28 kwietnia jest od wielu lat tradycyjnym świętem, obchodzonym przez związki zawodowe w wielu krajach jako dzień poświęcony osobom, które zginęły, zostały poszkodowane w wypadkach przy pracy lub zapadły na choroby spowodowane przez pracę. Pierwsze obchody tego Dnia odbyły się w 1996 r. w Nowym Jorku i od tej pory są organizowane w różnych formach na całym świecie. Obejmują one działania na poziomach – lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym – od kameralnych spotkań pracowników, akcji z zapalonymi w tym dniu świecami, mszy w kościołach, przez działania edukacyjno – informacyjne, takie jak seminaria, wykłady, wystawy, aż do dużych akcji obejmujących wiele przedsiębiorstw czy uroczystych posiedzeń instytucji rządowych, odpowiedzialnych za bezpieczeństwo pracy na poziomie krajowym.

Międzynarodowa Konfederacja Związków Zawodowych (ITUC – International Trade Union Confederation), a w jej imieniu Guy Ryder, sekretarz generalny, zachęca w tym roku wszystkie organizacje związkowe i cały świat pracy do uczczenia pamięci tych pracowników, którzy zginęli lub zostali poszkodowani w pracy. Guy Ryder w swoim okólniku zaadresowanym do związków zawodowych sugeruje, by w 2007 r. celem działań związanych z Dniem 28 Kwietnia było:

- zainteresowanie przyczynami zachorowań na nowotwory związanymi z pracą i środowiskiem pracy
- wymaganie przestrzegania norm związanych z bezpieczeństwem i zdrowiem w pracy oraz ich egzekwowanie, a także/lub
- organizowanie kampanii Międzynarodowej Sieci Związków Zawodowych

(Global Union) poprzez powiązanie działań podejmowanych w latach poprzednich (np. zakaz stosowania azbestu czy problemy związane HIV/AIDS) z tematami tegorocznymi.

Sekretarz generalny, Guy Ryder informuje w swoim okólniku, że każda instytucja może wybrać swoje własne priorytety jako tematy obchodów Dnia 28 Kwietnia. Sugestie Międzynarodowej Konfederacji Związków Zawodowych są jedynie wytycznymi, mającymi na celu zapewnienie efektywnej koordynacji działań wszystkich związków zawodowych i innych organizacji biorących udział w obchodach.

Podobnie jak w latach poprzednich proponuje się powiązanie działań związanych z obchodami Dnia 28 Kwietnia z prawami związków zawodowych i rolą pracowników oraz udziałem związków zawodowych w zapewnianiu godnej pracy i odpowiednich stanowisk pracy.

Dzień 28 Kwietnia jest oficjalnie uznany przez rządy w 14 krajach lub terytoriach. Są to: Argentyna, Belgia, Bermudy, Brazylia, Kanada, Republika Dominikany, Grecja, Luksemburg, Panama, Peru, Polska, Portugalia, Hiszpania i Tajwan. Guy Ryder zachęca związki zawodowe innych krajów, by namawiały rządy w swoich państwach do oficjalnego uznania tego dnia.

Międzynarodowa Konfederacja Związków Zawodowych zwraca się także z prośbą do działaczy związków zawodowych w różnych krajach, by ich działania promowały m.in. instrumenty prawne 28 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczące bezpiecznej i zdrowej pracy, w tym Raport ILO.

Najnowsze informacje dotyczące Dnia 28 Kwietnia można znaleźć pod adresem:

http://www.global-unions.org/pdf/ohsewpH_5Ag.EN.pdf

Informacje dotyczące obchodów tego dnia w poszczególnych krajach:

<http://www.tradeunionsdunit.org/profiles>

Informacje związane z obchodami tego Dnia w 2007 r.:

w języku angielskim:

http://www.global-unions.org/pdf/ohsewpH_5Ag.EN.pdf

w języku francuskim:

http://www.global-unions.org/pdf/ohsewpH_5Ag.FR.pdf

w języku hiszpańskim:

http://www.global-unions.org/pdf/ohsewpH_5Ag.SP.pdf

Strona dotycząca AIDS:

<http://www.global-unions.org/hiv-aids/>

***

W Polsce dzień 28 kwietnia, uchwałą Sejmu RP z dnia 9 lipca 2003 r. (Mon. Pol. nr 37, poz. 513) został ustanowiony Dniem Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy. W 2007 r. planuje się zorganizowanie wielu uroczystości na poziomach – lokalnym, regionalnym i krajowym, związanych z obchodami Światowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy.

W dniach 19-20 kwietnia odbyło się w Katowicach uroczyste wyjazdowe posiedzenie Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP, połączone z obchodami tego Dnia, na które złożą się m.in. uroczystości pod Pomnikiem-Krzyżem przy kopalni „Wujek” oraz konferencja „Bezpieczeństwo pracownika ponad zyskiem pracodawcy” (20 kwietnia).

Obchody ogólnokrajowe odbyły się we Wrocławiu, gdzie m.in.: została odprawio-

na uroczysta msza św. (22 kwietnia), ogólnopolskie seminarium na temat nowej strategii Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2007-2012, z udziałem Głównego Inspektora Pracy, przedstawicieli świata nauki, m.in. z CIOP-PIB oraz IMP, pracodawców i pracowników (24 kwietnia).

W wielu miejscach w Polsce odbyły się uroczystości organizowane przez związki zawodowe, np. seminarium „Analiza wypadków przy pracy w woj. Podlaskim” w Białymstoku (27 kwietnia). W dniu 28 kwietnia odbyły się także lokalne spotkania pracowników, uroczyste msze św. za zmarłych pracowników, palenie świec itp.

- Źródło informacji: *Miesięcznik „Bezpieczeństwo Pracy – Nauka i Praktyka”, 4/2007*

INFORMACJE RÓŻNE

PREZYDIUM KK W BRUKSELI

19 i 20 kwietnia br. przebywała w Brukseli z inicjatywy eurodeputowanego Jerzego Buzka delegacja KK, która spotkała się z instytucjami europejskimi zarówno politycznymi jak i związkowymi. Wizyta rozpoczęła się od spotkania z przewodniczącym Parlamentu Europejskiego H.G. Poetteringiem, na którym przewodniczący KK Janusz Śniadek poruszył sprawę Europejskiego Centrum Solidarności oraz przedstawił stanowisko KK w sprawie Traktatu Konstytucyjnego UE. Obie strony podkreślały inspirującą rolę NSZZ „Solidarność” w przemianach politycznych, gospodarczych i społecznych w Europie. Obie strony również podkreśliły, że w otwartych na nowo negocjacjach nt. Traktatu Konstytucyjnego UE należy domagać się utrzymania w jego treści Karty Praw Podsta-

wowych. Następnie delegacja spotkała się z grupą posłów polskich do Parlamentu Europejskiego, na którym doszło do wymiany poglądów w sprawie Traktatu Konstytucyjnego, dyrektywy nt. usług na rynku wewnętrznym oraz migracji pracowników wewnątrz Unii Europejskiej. W czasie spotkania z tzw. intergrupą związkową przedyskutowano zagadnienia związane ze współpracą EKZZ z Parlamentem Europejskim. Po południu 19 kwietnia delegacja udała się do siedziby Komisji Europejskiej, gdzie spotkała się z komisarzem D.Grybauskaitė w sprawie perspektywy finansowej UE oraz z komisarzem V. Spidłą w kwestiach związanych z polityką społeczną i zatrudnienia w UE. 20 kwietnia delegacja odwiedziła w budynku MKZZ i EKZZ stałą wystawę tablic gdańskich z 21 postulatami w

sierpnia 1980 a następnie spotkała się z władzami EKZZ. Tego samego dnia delegacja udała się do Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego gdzie najpierw wzięła udział w posiedzeniu grupy analitycznej ds.

minimalnych standardów socjalnych a następnie spotkała się z przewodniczącym Grupy II Pracowniczej Mario Sepi.

- *Dział Zagraniczny KK*

POLACY NIE SĄ ZADOWOLENI Z PRACY

Jesteśmy na 21 miejscu wśród 27 krajów Unii, jeśli chodzi o satysfakcję z pracy.

Zestresowani, bez wiary we własne umiejętności, każdego dnia liczymy się ze zwolnieniem. Tak wygląda obecna rzeczywistość pracy w naszym kraju, według badań Eurostatu.

Polacy stracili wiarę w swoją wiedzę i możliwości, a dodatkowa obawa zwolnienia powoduje, że coraz częściej szukają pracy za granicą. Nikogo już nie dziwi taka decyzja, bo żeby znaleźć dobrą pracę lub awansować trzeba mieć znajomości, kontakty lub tzw. plecy.

Najbardziej narażeni na stres są Litwini (71 proc.) i Grecy (70 proc.). Z największym luzem w pracy mamy do czynienia w Holandii (24 proc.), Finlandii i Belgii. W tym wypadku Polacy plasują się całkiem nie źle, bo w średniej unijnej (43 proc.), ale z drugiej strony jesteśmy w czołówce europejskiej w

braniu leków na depresję i załamania nerwowe m.in. przez stres w pracy.

W Polsce pracodawca stawia wyższe wymagania przed przyjęciem do pracy niż w większości państw Europejskich. Jesteśmy pod tym względem na 21 miejscu ze wskaźnikiem (5,4) Dania jest na 1 miejscu (7,7) a Niemcy na 27 (4,8) w 10 stopniowej skali prawdopodobieństwa znalezienia pracy.

Najbardziej rozwijająca jest praca w Finlandii i Danii, najmniej uczy na Węgrzech i w Bułgarii. Siedmiu na dziesięciu Polaków deklaruje, że w pracy się rozwija i uczy nowych rzeczy. Pod tym względem jest dobrze, bo jesteśmy na 4 miejscu w Europie. Taki wynik napawa optymizmem, że w przyszłości Polacy będą bardziej zadowoleni ze swojej pracy.

- *Dział Informacji KK*

NISKIE PŁACE BARIERĄ ROZWOJU POLSKI

RAPORT CZĘŚĆ III. NIESPRAWIEDLIWY PODZIAŁ OWOCÓW WZROSTU GOSPODARCZEGO

Wstęp

Analizy przeprowadzone w I i II części niniejszego raportu ukazały z jednej strony szczególną rolę wynagrodzeń i spożycia gospodarstw domowych we wzroście gospodarczym Polski, z drugiej zaś bardzo niski poziom ich siły nabywczej w porównaniu do innych krajów europejskich.

Dziś prawie wszyscy zgodni są co do tego, że podwyżka wynagrodzeń w Polsce jest konieczna. Organizacje pracodawców zaproponowały nawet 10% wzrostu wynagrodzeń, ale w zamian za obniżenie składek na ubezpieczenia społeczne. Podobnego wyboru dokonano w innych krajach m.in. we Francji i Holandii. Celem takiego działania jest zwiększenie siły nabywczej, a dotyczy ono przede wszystkim pracowników o niskich wynagrodzeniach. Składki na ubezpieczenia społeczne są częścią wynagrodzeń. Każda nie kompensowana obniżka tychże składek, płaconych przez pracodawcę, prowadzi do obniżenia siły nabywczej. Otóż ubezpieczenia społeczne powinniśmy rozpatrywać zarówno w perspektywie bieżącej, tj. jako

koszt utrzymania siły roboczej (koszty ponoszone na ochronę zdrowia pracowników, zapewniające ich zatrudnialność), ale także jako wynagrodzenia odroczone w czasie, które po osiągnięciu określonego wieku będą stanowiły źródło naszego utrzymania. Obniżenie składek płaconych przez pracodawcę oznacza w istocie albo wzrost składek płaconych przez pracowników, albo też wzrost ich bezpośrednich nakładów na ubezpieczenia społeczne (ubezpieczenia indywidualne, dodatkowe wydatki związane z opieką medyczną). Jeżeli nie zwiększy się wysokości składek ubezpieczeń społecznych finansowanych przez pracowników, to i tak dokona się to pośrednio, ich kosztem poprzez podniesienie podatków. W Polsce, ze względu na niewielkie różnice w opodatkowaniu większości pracowników i przedsiębiorstw (19%), każde obniżenie składek na ubezpieczenie społeczne finansowanych przez pracodawcę wiąże się ze zwiększeniem wydatków płaconych z budżetu państwa, a więc w istocie pociąga za sobą wzrost podatków i spadek siły nabywczej gospodarstw domowych. Oczywiście, powyższa teza uwzględnia sytuację *ceteris paribus* i nie uwzględnia możliwości obniżenia poziomu opieki socjalnej, ani też reformy finansów państwa dzięki której wzrosłaby pula środków przeznaczanych na opiekę socjalną, ale nie kosztem podwyższenia składek finansowanych przez pracowników. Podsumowując, bez głębokiej reformy każde obniżenie składek socjalnych płaconych przez pracodawcę może przełożyć się na obniżenie siły nabywczej gospodarstw domowych.

Zwolennicy polityki obniżania składek finansowanych przez pracodawców argumentują, że wachlarz działań, jakie podjąć mogą przedsiębiorstwa polskie w celu zwiększenia wynagrodzeń jest wąski, a najpoważniejsze ograniczenie wiąże się z konkurencyjnością na poziomie światowym. Otóż konkurencyjność ta jest ważnym elementem wzrostu gospodarczego, o którym nie należy zapominać, jednakże wynagrodzenia są jednym z wielu stanowiących o niej elementów. Faktem jest, że w sektorach, które konkurują ze sobą na świecie, koszt pracy ma jedynie ograniczony wpływ na koszty produkcji, a wpływ wzrostu wynagrodzeń jest o wiele mniejszy niż np. wahania kursu walut. Inne często wymieniane ograniczenie dotyczy możliwości finansowych przedsiębiorstw. Porównując jednak poziom rentowności operacyjnej polskich firm z innymi firmami europejskimi, okazuje się, że jest on bardzo wysoki, a to głównie z dwóch powodów: niskiego kosztu pracy i niesprawiedliwego podziału wartości dodanej. Błędem jest więc myślenie, że brak jest możliwości podwyższenia wynagrodzeń.

Kilka definicji

Firma sprzedająca dobra lub usługi nie jest wytwórcą wszystkiego, co się na nie składa. Najczęściej zakupuje ona podstawowe materiały, półfabrykaty, zużywa energię i korzysta z usług oferowanych przez swoich dostawców. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży produktu, a całkowitą wartością wydatków poniesionych na zakup dóbr i usług potrzebnych do produkcji, to właśnie wartość dodana.

Wartość dodana = Wartość dóbr i usług finalnych – Wartość zużycia pośredniego
Wartości dodane wszystkich przedsiębiorstw danego kraju tworzą jego PKB.

Wartość dodana jest następnie rozdzielana na opłacenie poszczególnych czynników produkcji - kapitał (dywidenda, odsetki) i pracę (wynagrodzenia i składki socjalne), ale także na podatki.

Analiza podziału wartości dodanej jest stosunkowo problematyczna - trudno jest bowiem zmierzyć udział poszczególnych czynników, które się na nią składają. Nasuwają się przy tym ważne pytania: po pierwsze, jak określić podział w przypadku osób pracujących na własny rachunek? Chodzi o to, by przyznać im szacunkowe wynagrodzenie, porównywalne z otrzymywanym w tym samym sektorze aktywności. Z drugiej jednak strony powstaje pytanie: czy składki na ubezpieczenia społeczne powinny zostać włączone w wynagrodzenie za pracę? Większość autorów traktuje je jako wynagrodzenie odroczone w czasie i zgodnie z tym uwzględniają je w tej pozycji.

Zanim zaczniemy obliczać wartość dodaną, musimy najpierw zdefiniować obszar, który nas interesuje. Wymieniając od najmniejszego do największego

(1) Przedsiębiorstwa niefinansowe¹. Zwykle się rozróżniać przedsiębiorstwa niefinansowe oraz przedsiębiorstwa finansowe. Obliczanie wartości dodanej tych ostatnich jest trudne i może być obciążone błędem i dlatego w praktyce analizuje się ją oddzielnie w przedsiębiorstwach niefinansowych i finansowych.

(2) cała gospodarka, która obejmuje również przedsiębiorstwa finansowe².

Aby określić udział osób pracujących na własny rachunek, możemy obliczać udział wynagrodzeń dla całej gospodarki (tzn. skorygowane wynagrodzenie), w oparciu o szacowane wynagrodzenie związane z pracą tych osób. Stąd bierze się trzeci wskaźnik :

(3) udział skorygowanych wynagrodzeń

Wskaźniki (1) i (3) są najbardziej odpowiednie do zastosowania przy porównaniach międzynarodowych oraz porównaniach w horyzoncie czasowym.

Dynamika podziału wartości dodanej

Udział kosztów zatrudnienia w wartości dodanej obniżył się w Polsce z 42,11% w 2001 do 37,5% w 2005 (tabela 1). W latach 2000- 2005 PKB (liczony po cenach bieżących) wzrósł o 32%, koszty wynagrodzeń jedynie o 19%, podczas gdy zyski operacyjne i podatki od produkcji wzrosły odpowiednio o 42% i 39% (wykres 1).

Powyższy okres jest przełomowy w odróżnieniu do okresu poprzedniego, tj. do lat 1995-2000, kiedy pracownicy, dzięki podwyżkom w 1999 roku mieli znaczny udział w tworzeniu wartości dodanej. Podział wartości dodanej odzwierciedla rozkład sił między pracodawcami i pracownikami. Lata 2001-2003 były bardzo niekorzystne dla pracowników ze względu na wysokie bezrobocie. Trudno bowiem było żądać podwyżek w sytuacji, gdy na jedno miejsce pracy przypadało wielu chętnych.

Na podstawie danych dotyczących całej gospodarki można stwierdzić, że dynamika podziału wartości dodanej jest w dużej mierze zależna od liczby pracowników najemnych. W pierwszym kwartale 2001 w Polsce ta ostatnia wynosiła 10,5 miliona, w 2003 spadła do 9,5 miliona, aby następnie osiągnąć 10,7 miliona w ostatnim kwartale 2005 roku. Można powiedzieć, że w dużej mierze spadek udziału wynagrodzeń w wartości dodanej był rezultatem spadku liczby pracowników. Jednakże, o ile zmniejszenie liczby pracowników najemnych prowadzi do relatywnego zwiększenia liczby osób pracujących na własny rachunek, a więc tym samym powoduje wzrost udziału nadwyżki operacyjnej brutto w PKB, to nie oznacza to, że rola pracowników najemnych we wzroście gospodarczym była mniejsza. W rezultacie, biorąc pod uwagę wzrost wydajności, polscy pracownicy w bardzo dużej mierze zbilansowali skutki spadku zatrudnienia. Jednakże pracodawcy nie podzielili się z pracownikami owocami wzrostu wydajności. Głównymi beneficjentami w latach 2000-2005 byli pracodawcy oraz osoby pracujące na własny rachunek. Udział zysków operacyjnych w wartości dodanej firm (50%) jest jednym z najwyższych w Europie (wykres 2), mimo że kapitałochłonność w Polsce (mierzona poziomem inwestycji) należy do najniższych w tym regionie.

---

¹ Rachunek S.11 w Europejskim Systemie Rachunków (ESA 95) : banki, zakłady ubezpieczeniowe bez ZUS, fundusze, pośrednicy kredytowi itd.

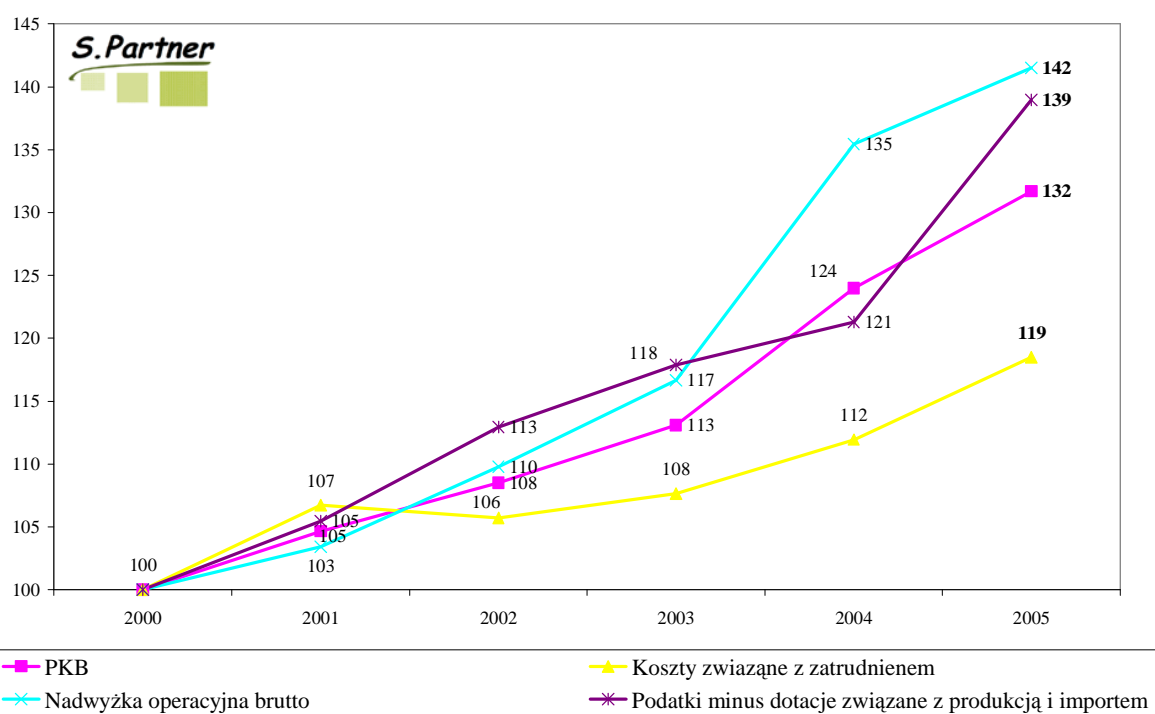
² Rachunek S.12 w Europejskim Systemie Rachunków (ESA 95)

Tabela 1 : Podział wartości dodanej w latach 1995-2005 (mln PLN)

	PKB	Koszty związane z zatrudnieniem	Nadwyżka operacyjna brutto	Podatki minus dotacje związane z produkcją i importem	Koszty związane z zatrudnieniem	Nadwyżka operacyjna brutto	Podatki minus dotacje związane z produkcją i importem
1995	337222	137773	154751	44698	40,86%	45,89%	13,25%
2000	744622	307432	346672	90518	41,29%	46,56%	12,16%
2001	779205	328140	358590	95475	42,11%	46,02%	12,25%
2002	807859	325029	380589	102241	40,23%	47,11%	12,66%
2003	842120	330955	404474	106691	39,30%	48,03%	12,67%
2004	923248	344140	469537	109788	37,27%	50,86%	11,89%
2005	980666	364339	490549	125778	37,15%	50,02%	12,83%
1995-2005	191%	164%	217%	181%			
1995-2000	121%	123%	124%	103%			
2000-2005	32%	19%	42%	39%			

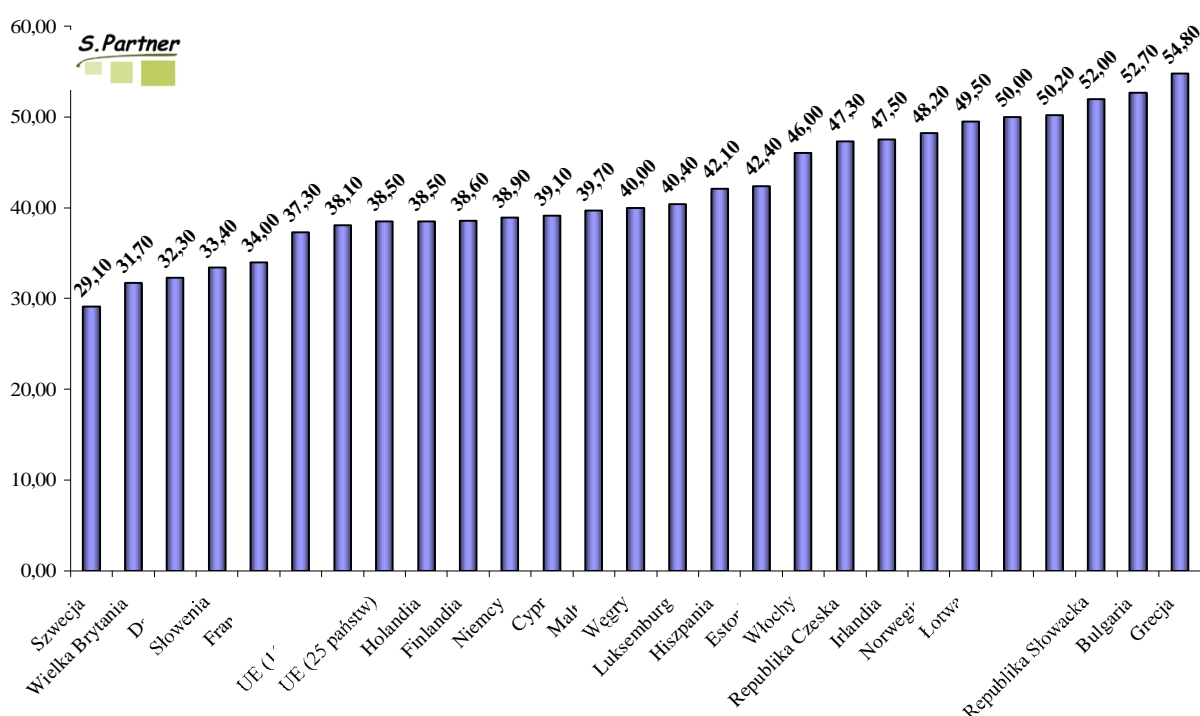
Źródło : GUS, opracowanie S. Partner

Wykres 1: Dynamika PKB, nadwyżki operacyjnej brutto, kosztów związanych z zatrudnieniem i podatków, 2000 = 100.

Źródło : GUS, opracowanie S. Partner

Wykres 2: Udział nadwyżki operacyjnej brutto w PKB, w%, 2005

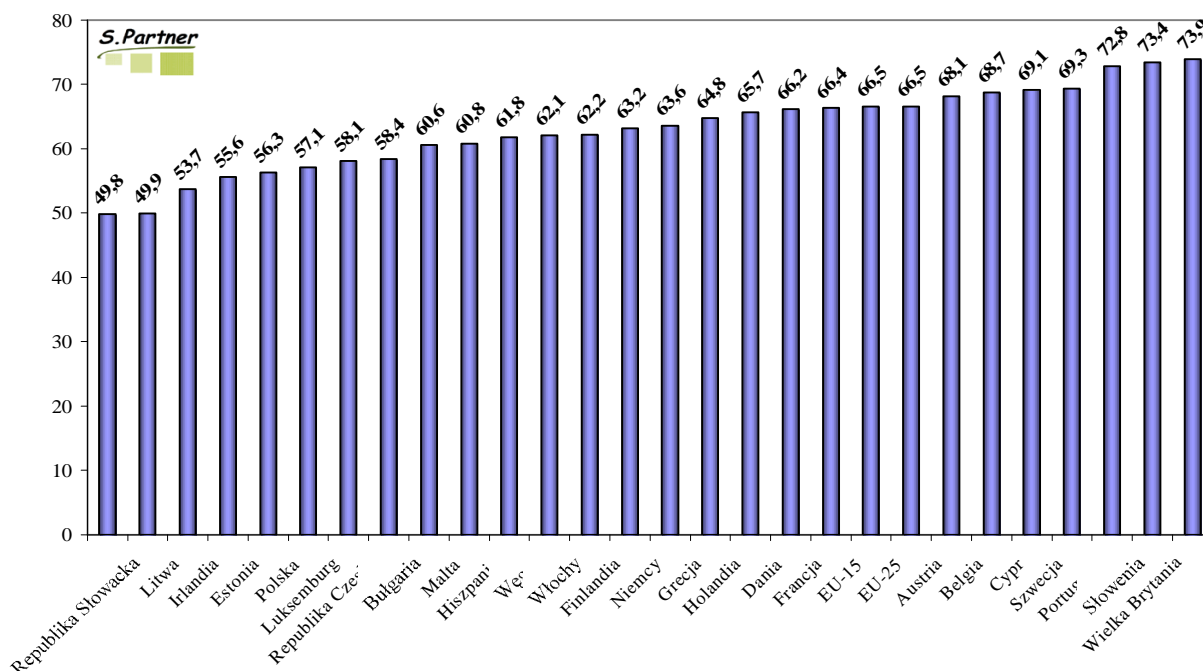
Źródło : Eurostat, opracowanie S. Partner

W celu dokładniejszej analizy dynamiki podziału wartości dodanej, rozpatrując perspektywę czasową oraz zasięg międzynarodowy, należało by oprzeć się na skorygowanym pomiarze wynagrodzeń. Nie jest to może w pełni satysfakcjonujący wskaźnik, ale w każdym razie pozwala na porównanie krajów o całkowicie różnych strukturach ludności aktywnej zawodowo. Odsetek osób aktywnych zawodowo, które pracują na własny rachunek jest różny dla różnych państw, a w Polsce jest on dosyć wysoki. Ta właśnie grupa otrzymuje wynagrodzenia mieszane, których część pochodzi z ich własnej pracy.

Jeżeli umieścimy w tej kategorii szacowane wynagrodzenie (równe przeciętnemu wynagrodzeniu w danym zawodzie) pominiemy w ten sposób różnice w strukturze populacji aktywnej poszczególnych krajów.

W roku 2005, 57,1% wartości dodanej trafiło do pracowników najemnych lub osób pracujących na własny rachunek, podczas gdy ten sam odsetek w roku 2000 wynosił 64,6%. Należy on do najniższych w Europie - dla przykładu w UE-25 przeciętnie wynosił on 66,5% (wykres 3).

Wykres 3 : Udział skorygowanych wynagrodzeń w PKB, mierzony dla całej gospodarki w 2005 roku, w %

Źródło : Eurostat, opracowanie S. Partner

Niezależnie od sposobu obliczania wartości dodanej, Polska jest bardzo atrakcyjnym krajem dla posiadaczy kapitału, inwestorów czy pożyczkodawców, niestety zupełnie inaczej sytuacja przedstawia się w przypadku pracowników najemnych. Dla nich lata 2000-2005 były szczególnie niekorzystne, gdyż w coraz mniejszym stopniu byli beneficjentami przyrostu wydajności pracy.

Wzrost wydajności pracy

Jak już podkreślaliśmy, po roku 1995 w Polsce nastąpił ogromny wzrost wydajności pracy. W latach 2001-2003 był on w głównej mierze wynikiem spadku zatrudnienia. Zmusił on przedsiębiorstwa do podjęcia kroków zmierzających do zwiększenia produkcji przy udziale mniejszej ilości pracowników. Okres ten dowiódł, jak duży potencjał wydajności pracy tkwił w polskich przedsiębiorstwach.

Trzeba podkreślić, że wzrost wydajności pracy nie jest jedynie związany z wynikami osiąganymi przez pracowników najemnych. Zależy on także od sposobu organizacji pracy, a więc jest rezultatem wspólnych działań podejmowanych przez pracowników i pracodawców. Na uwagę zasługuje tutaj fakt, iż wydajność pracy wzrosła znacząco w polskich firmach, które zostały przejęte przez inwestorów zagranicznych wdrażających lepsze technologie i organizację pracy.³

³ „Polacy pracują więcej, dokładniej i skuteczniej”, Rzeczpospolita 13/03/2007.

**Tabela 2: Dynamika wydajności pracy w wybranych krajach OECD
(PKB na jednego zatrudnionego)**

	1995-2005 1995=100	2000-2005 2000=100
Polska	158,3	119,5
Republika Słowacka	151,4	121,6
Węgry	140,4	122,5
Turcja	140,2	121,0
Korea	138,0	115,4
Islandia	136,6	119,1
Grecja	135,3	117,6
Irlandia	134,3	111,8
Republika Czeska	133,6	119,0
Szwecja	123,9	109,8
Stany Zjednoczone	122,9	111,2
Finlandia	122,4	108,3
Norwegia	120,0	109,7
Australia	118,8	105,2
Wielka Brytania	118,6	107,9
Austria	117,9	106,8
Kraje OECD	117,8	107,9
Dania	117,1	107,0
Meksyk	114,7	102,2
Japonia	114,6	109,0
Kanada	114,2	103,6
Portugalia	113,4	101,1
Belgia	113,0	104,5
Nowa Zelandia	111,7	104,1
Francja	111,1	104,3
Szwajcaria	110,3	103,1
Niemcy	110,2	103,9
Luksemburg	108,0	98,9
Strefa Euro	107,7	102,2
Holandia	105,5	103,7
Hiszpania	104,0	102,4
Włochy	102,0	97,5

Źródło : OECD, opracowanie S. Partner

We Francji skrócenie tygodniowego czasu pracy do 35 godzin pociągnęło za sobą 10,4% wzrost kosztów pracy i zmusiło przedsiębiorstwa do głębokiej analizy ich funkcjonowania. Efekt był gruntowny, ponieważ nastąpił równoczesny wzrost wydajności pracy, który przekroczył 6%. Wysokie wynagrodzenia zmuszają przedsiębiorstwa do zwiększania wydajności pracy, podczas gdy niskie wynagrodzenia pozwalają przeciętnym menadżerom utrzymać się na rynku bez trudu.

Wzrost wydajności pracy jest wynikiem działań, osób zarządzających i inwestorów, a z drugiej strony działań pracowników. Ta sytuacja uzasadnia podział owoców wzrostu wydajności między tymi dwiema grupami. Z punktu widzenia makro-ekonomicznego podział ten, wyrażający się poprzez wzrost wynagrodzeń, skrócenie czasu pracy lub dodatkowe miejsca pracy służy zapewnieniu zbytu dla coraz większej produkcji.

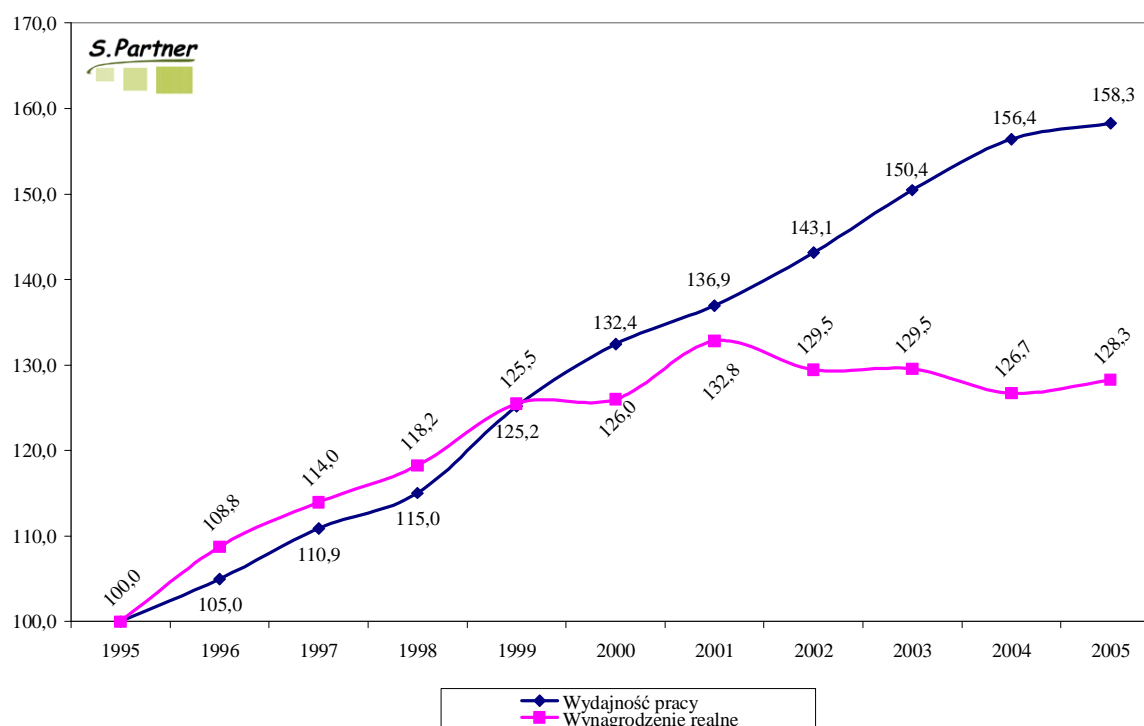
W Polsce, wzrost gospodarczy zależy właśnie od rynku wewnętrznego. W 2006 r. wydajność pracy wzrosła tutaj o 9,6% (GUS). Na chwilę obecną, wzrost zatrudnienia zwiększył konsumpcję krajową, ale bez odpowiedniego podziału wydajności pracy polscy producenci staną oko w oko z problemem tzw. „wąskiego gardła” na rynku wewnętrznym.

Poziom wzrostu wydajności pracy w latach 1995-2005, mierzony wzrostem produkcji na jednego zatrudnionego, był w Polsce najwyższy w porównaniu ze wszystkimi krajami OECD i

wynosił 58,5%. W okresie 2000-2005 wzrost wydajności pracy wyniósł 19,5% i był również jednym z najwyższych we wspomnianej grupie państw (tabela 2). W 2005 wydajność pracy, rozumiana jako produkcja na jednego zatrudnionego⁴, stanowiła 59% średniej wydajności w UE-25, zaś w przeliczeniu na produkcję na jedną godzinę pracy wyniosła 45,3% (Eurostat). Niska wydajność pracy w przeliczeniu na godzinę jest bilansowana dłuższym czasem pracy. W 2005 roczny czas pracy wyniósł w Polsce 1994 godziny i był o 20% dłuższy od średniej krajów członkowskich OECD.

Wzrost wydajności pracy jest bardzo silny, ale nie przekłada się na wzrost wynagrodzeń. W latach 1995-2005 wzrost tej pierwszej wyniósł 58,3%, a wynagrodzeń realnych jedynie 28,3%. Pomiędzy rokiem 2000 a 2005 wydajność pracy wzrosła o 19,5%, podczas kiedy wynagrodzenia w sektorze prywatnym wzrosły jedynie o 1,8% (wykres 4). W okresie 2000-2005, wzrost wynagrodzeń wyniósł mniej niż 1/10 wzrostu wydajności pracy, co w rezultacie przyczyniło się do obniżenia kosztu pracy o blisko 15% (wykres 6).

Wykres 4 : Wzrost wydajności pracy i wynagrodzeń realnych w sektorze prywatnym, 1995=100

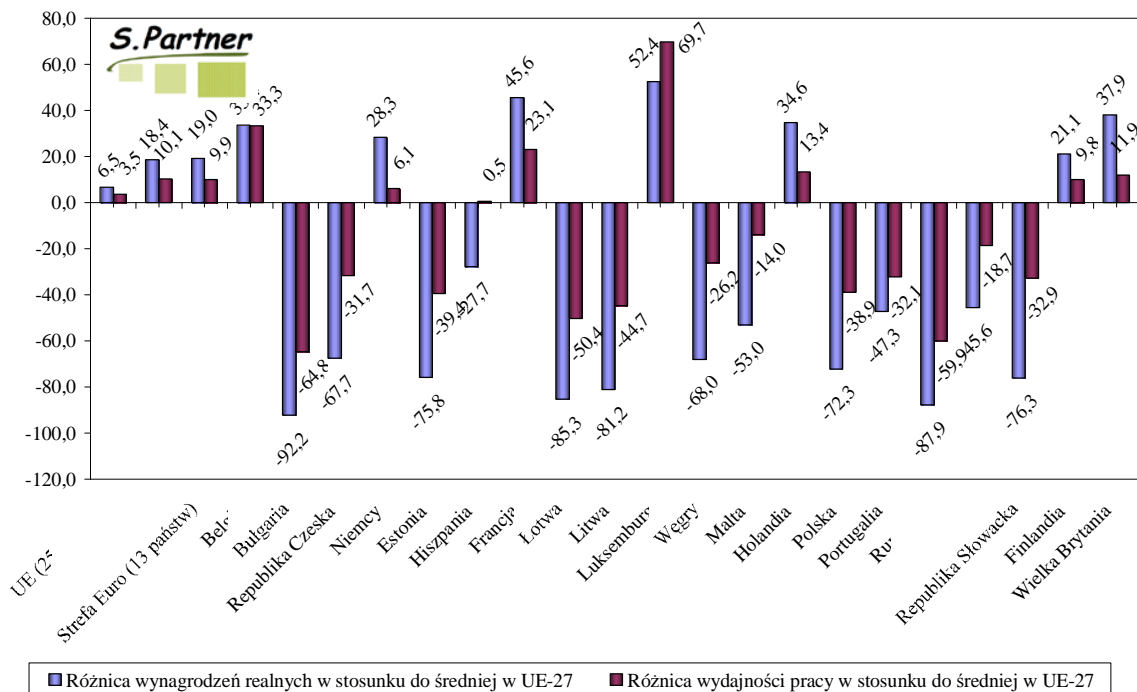
Źródło : OECD, opracowanie S. Partner

⁴ Bez rozgraniczania pracy na tę, w niepełnym wymiarze godzin i pracę na cały etat, co korzystne jest dla Polski ze względu na fakt, że kraje Europy Zachodniej mają wyższy poziom zatrudnienia na niepełnym etacie, ale z kolei jest mniej korzystne w porównaniu z nowymi członkami UE; w których to krajach proporcja ta wygląda odwrotnie.

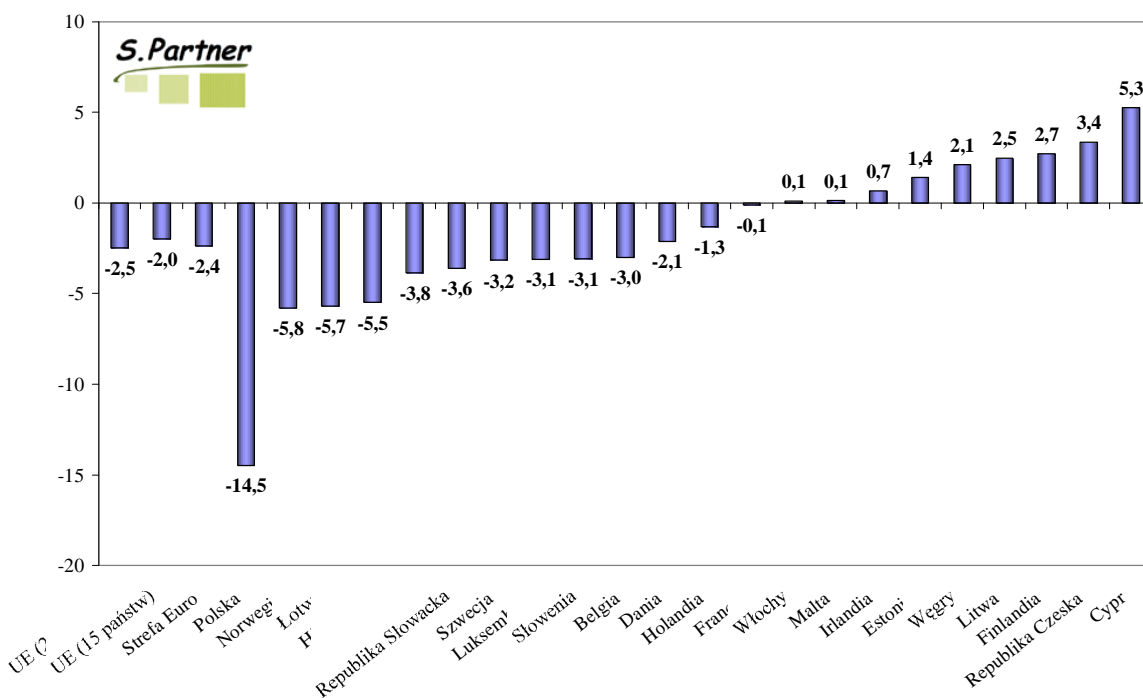

Wydajność pracy w Polsce jest aż o 39% niższa od średniej UE-27, ale wynagrodzenia aż o 72% (wykres 5). W 2003 roku, polski pracownik najemny zatrudniony w przemyśle, mający wydajność szacowaną na 16900 euro rocznie otrzymywał wynagrodzenie w wysokości jedynie 7 700 euro. Tymczasem jego wydajność pracy skorygowana o wynagrodzenia wynosiła aż 219,9% i był to najwyższy wskaźnik w Europie (tabela 5 na końcu raportu).

Wykres 5 : Różnice wydajności pracy i wynagrodzeń realnych w stosunku do średniej w UE-27 – 2005, w %

Wykres 6 : Dynamika kosztu jednostkowego pracy, 2000-2005, w%

Źródło (wykres 6 i 7): Eurostat, opracowanie S. Partner

Bardzo niski koszt pracy

Z powodu bardzo dużego wzrostu wydajności i bardzo niskiego wzrostu wynagrodzeń w okresie 2000-2005 jednostkowy koszt pracy obniżył się o 14,5%. Spadek jednostkowego kosztu pracy w Polsce był najwyższy w Europie (wykres 6). Taka sytuacja sprawia, że Polska w porównaniu do innych państw europejskich staje się z roku na rok coraz bardziej konkurencyjna.

Tabela 3 : Relatywny udział wydatków operacyjnych i nakładów na środki trwałe, 2003

	Przemysł i budownictwo			Usługi niefinansowe		
	Zakup dóbr i usług	Koszty zatrudnienia	Nakłady brutto na śr. trwałe	Zakup dóbr i usług	Koszty zatrudnienia	Nakłady brutto na śr. trwałe
średnia EU (1)	76,0	19,2	4,7	79,6	15,2	5,2
Belgia	:	:	:	84,1	11,8	4,1
Czechy	80,6	13,3	6,1	85,5	9,5	5,0
Dania	69,8	23,9	6,3	76,9	15,5	7,6
Niemcy	73,7	22,6	3,7	78,5	17,1	4,4
Estonia	76,3	15,1	8,6	84,3	8,7	7,0
Grecja	:	:	:	:	:	:
Hiszpania	76,5	18,8	4,8	80,6	13,5	5,8
Francja (2)	78,3	18,3	3,4	77,0	17,4	5,6
Irlandia	:	:	:	81,1	14,1	4,8
Włochy	79,3	15,6	5,0	83,9	11,2	4,9
Cypr	65,5	27,2	7,3	:	:	:
Łotwa	74,5	14,1	11,4	82,8	8,2	9,0
Litwa (3)	76,6	14,7	8,7	84,3	8,7	7,0
Luksemburg	81,0	15,2	3,7	82,5	14,9	2,6
Węgry	82,4	11,1	6,4	84,1	8,9	7,0
Malta (4)	75,9	18,5	5,6	80,4	12,9	6,7
Holandia	79,6	16,8	3,6	80,5	15,4	4,1
Austria	71,4	23,5	5,1	76,0	16,2	7,8
Polska	80,1	13,8	6,1	91,5	5,9	2,6
Portugalia	77,4	15,8	6,8	80,4	11,5	8,1
Słowenia	73,3	19,6	7,0	82,1	12,9	5,0
Słowacja	83,0	11,0	6,1	84,3	9,2	6,5
Finlandia	78,8	17,0	4,2	79,6	14,8	5,6
Szwecja (2)	74,2	20,7	5,1	75,7	17,8	6,5
Wielka Brytania	74,2	20,4	5,4	77,3	17,6	5,1

(1) na podstawie dostępnych w 2003 danych

(2) Przemysł i budownictwo, 2002.

(3) Usługi niefinansowe, 2002.

(4) 2002

Źródło : Eurostat

Znaczenie, jakie w debatach publicznych przypisuje się kosztom pracy sprawia, że czasami zapomina się, iż stanowią one jedynie niewielki odsetek całkowitych kosztów przedsiębiorstw. W 2003 roku w Europie wydatki na wynagrodzenia pracowników stanowiły jedynie 19,2% kosztów operacyjnych przedsiębiorstw w sektorze przemysłu i budownictwa, oraz 15,2% w sektorze usług niefinansowych. Powyższe wartości dla Polski wynosiły 13,8% i 5,9%, i były najniższe spośród wszystkich krajów Unii Europejskiej, wliczając w to jej nowych członków.

Biorąc pod uwagę te liczby, możemy spojrzeć inaczej na wpływ wzrostu pensji na koszty ponoszone przez przedsiębiorstwa. Koszty pracy są w niektórych gałęziach gospodarki niższe od kosztów transportu, a często 10% podwyżka cen benzyny ma bardziej negatywny

wpływ niż 10% podwyżka wynagrodzeń. Sytuacja wygląda podobnie w przedsiębiorstwach, których działalność w dużej mierze oparta jest na eksporcie - wzrost wartości złotego o np. 3% będzie miał większe znaczenie dla konkurencyjności niż 21% wzrost wynagrodzeń w przemyśle i 50% wzrost wynagrodzeń w sektorze usług finansowych.

Bardzo wysoki poziom zyskowności przedsiębiorstw

Niskie koszty pracy polskich przedsiębiorstw wpływają na marże operacyjne, które należą do najwyższych w Europie.

Udział nadwyżki operacyjnej brutto w przychodach ze sprzedaży wynosi 19,5% dla przemysłu lekkiego, 16,1% dla przemysłu spożywczego, 12,8% dla przemysłu tekstylnego, 19,3% w przemyśle chemicznym, 17,4% w metalurgii, 10,3% w przemyśle ciężkim i 14,4% w przemyśle elektrycznym i elektronicznym. Biorąc pod uwagę rentowność operacyjną przedsiębiorstw, Polska znajduje się, wraz z Irlandią i Łotwą, w czołówce krajów europejskich (tabela 4).

Wysoki poziom marży operacyjnej nie przekłada się na równie wysokie zyski netto. W porównaniu z krajami europejskimi polskie przedsiębiorstwa mają bardzo wysokie koszty finansowe, chociaż różnica ta ostatnio się zmniejsza. Z drugiej jednak strony, podatki od zysków w Polsce są wyższe niż w Irlandii, ale i tak należą do jednych z najniższych w Europie. Z punktu widzenia wyników operacyjnych, realna jest możliwość negocjacji wyższych wynagrodzeń.

Nie chodzi jednak o możliwości - liczy się chęć do dzielenia się z innymi przyrostem wydajności pracy.

Tabela 4 : Nadwyżka operacyjna brutto od przychodów w 2004 roku

	Przemysł lekki	Przemysł spożywczy	Przemysł tekstylny i odzieżowy	Przemysł chemiczny	Przemysł metalurgiczny	Przemysł ciężki	Przemysł elektryczny i elektroniczny
UE (27 państw)	9,5	9,7	8,8	12,7	10,3	8,4	9,7
UE (25 państw)	9,5	9,7	8,8	:	10,3	8,4	9,7
Belgia	9,2	8,2	7,9	14,5	8,5	8,5	10
Bułgaria	9,2	7,7	11,9	12,8	8,9	8	11,3
Republika Czeska	12,1	:	12,4	15,8	13,2	10	9
Dania	10,3	:	8,8	21,1	11,2	7,7	9,1
Niemcy	6,8	7,6	7,3	10	9,3	6,9	7,2
Estonia	9,4	5,9	9,3	11,6	8,8	8,8	9,5
Irlandia	25	:	10,8	38,4	12,9	14	18,2
Hiszpania	10,5	9,4	9,1	11	10,8	9,8	9,4
Francja	6	:	5,1	8	6,9	6	5,4
Włochy	9,5	:	9,3	8,1	11,1	9,6	10,9
Cypr	12,7	10,7	9,6	15,9	15,5	9,9	9,5
Łotwa	14,6	10,7	13,4	22,8	22,3	14	16,3
Litwa	11	:	9,9	9,9	8,6	9,9	13,7
Węgry	11	8,1	5,5	19,6	10,9	7,4	11,3
Holandia	9,7	8,1	7,5	11,2	11	9	8,2
Austria	11,7	:	9,5	14	13,5	10,3	12,3
Polska	19,2	16,1	12,8	19,3	17,4	16	14,4
Portugalia	10,3	9,7	8,5	:	11,4	12	8,4
Rumunia	10,1	8,4	11,6	8,1	13,5	4,8	13
Słowenia	10,6	:	2,1	20,9	12,3	10,6	10,8
Słowacja	9,4	:	3,2	8	17,3	9,9	4,8
Finlandia	11,5	:	11,1	16,7	11,4	8,4	12,3
Szwecja	9,9	:	7,6	25,2	10,2	6,1	12,3
Wielka Brytania	13,2	14,5	12,6	15,2	13,1	11,5	14,8
Norwegia	9,1	:	9,6	17,7	10,4	7	7,2

Źródło : Eurostat

Tabela 5 : Koszty, wydajność i zyskowość, 2003

	Przemysł				Budownictwo				Usługi niefinansowe			
	Wydajność pracy (w tys. EURO na os. zatrudnioną)	Przeciętne koszty zatrudnienia (w tys. EURO na 1 pracodawcę)	Wydajność pracy skorygowana przez wynagrodzenia (%)	Nadwyżka operacyjna brutto (%)	Wydajność pracy (w tys. EURO na os. zatrudnioną)	Przeciętne koszty zatrudnienia (w tys. EURO na 1 pracodawcę)	Wydajność pracy skorygowana przez wynagrodzenia (%)	Nadwyżka operacyjna brutto (%)	Wydajność pracy (w tys. EURO na os. zatrudnioną)	Przeciętne koszty zatrudnienia (w tys. EURO na 1 pracodawcę)	Wydajność pracy skorygowana przez wynagrodzenia (%)	Nadwyżka operacyjna brutto (%)
EU-25 (1)	49,6	32,6	152,0	10,3	33,5	27,0	123,9	11,9	38,2	25,9	145,9	11,2
Belgia	77,0	48,5	158,9	9,8	37,3	34,8	107,1	9,1	50,0	38,0	131,5	7,3
Czechy	15,1	8,4	180,7	13,5	9,9	8,2	120,0	10,1	12,7	8,5	150,3	10,5
Dania	69,4	41,0	169,3	14,5	44,5	37,9	117,5	8,7	56,0	34,6	161,9	10,4
Niemcy	59,3	45,0	131,8	7,0	34,6	32,3	107,0	6,8	47,3	27,8	170,0	6,1
Estonia	11,1	6,4	173,7	11,7	9,8	6,4	154,2	7,1	12,5	6,4	195,0	8,8
Grecja	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Hiszpania	46,7	28,2	165,5	11,7	30,4	24,4	124,6	11,3	31,4	21,4	146,7	11,7
Francja	56,0	41,0	136,8	6,3	37,7	34,3	109,8	7,1	47,2	35,8	131,9	6,8
Irlandia	:	:	:	:	97,9	46,7	209,5	21,3	48,3	26,6	181,3	13,6
Włochy	45,1	31,2	144,6	10,3	27,6	24,0	114,9	15,0	33,9	27,5	123,2	12,1
Cypr	29,5	17,4	169,1	15,5	26,6	20,4	130,6	16,4	:	:	:	:
Łotwa	8,7	4,0	218,0	17,7	8,4	3,3	254,7	16,2	9,3	3,7	252,7	13,2
Litwa (2)	7,9	4,4	179,9	11,4	6,4	4,2	153,3	10,3	7,2	3,9	185,5	8,7
Luksemburg	70,5	45,1	156,4	6,4	40,1	33,1	121,2	8,2	57,1	36,0	158,3	9,9
Węgry	17,6	8,8	200,2	11,4	7,8	5,9	133,4	6,7	11,2	7,4	151,1	7,5
Malta (3)	25,6	14,6	176,1	14,3	11,4	9,2	123,7	18,1	25,7	10,8	237,5	24,6
Holandia	77,0	43,8	175,9	10,7	48,6	44,0	110,6	8,3	45,1	28,9	155,7	9,5
Austria	65,4	41,8	156,3	12,4	47,0	34,9	134,9	13,6	45,3	31,8	142,5	10,2
Polska	16,9	7,7	219,9	18,5	8,4	6,2	135,9	12,8	9,5	6,8	140,2	9,5
Portugalia	23,9	14,0	170,0	11,9	15,6	12,4	126,2	7,4	21,0	14,8	142,1	7,3
Słowenia	23,6	15,6	151,2	11,1	15,5	12,9	120,4	7,7	21,9	15,7	139,3	7,7
Słowacja	13,7	6,4	214,4	11,5	7,7	5,4	141,2	6,2	11,3	6,2	182,9	7,8
Finlandia	73,3	39,9	183,9	13,6	44,8	34,4	130,1	10,0	50,0	33,7	148,4	8,9
Szwecja (4)	59,5	42,2	140,9	9,0	43,3	38,2	113,5	8,4	49,8	40,7	122,4	8,2
Wielka Brytania	67,0	36,7	182,9	15,4	57,5	34,9	165,0	16,5	43,9	26,6	164,8	12,6

(1) Przemysł, przybliżone obliczenia oparte na danych ogólnodostępnych; usługi niefinansowe, średnia wydajność pracy, przybliżone obliczenia oparte na danych ogólnodostępnych; średnie koszty zatrudnienia, wydajność pracy skorygowana przez wynagrodzenia,

(2) Usługi niefinansowe, 2002

(3) 2002.

(4) Przemysł i budownictwo, 2002.

Źródło: Eurostat (SBS)

• Opracowanie: S.Partner dla KK NSZZ „Solidarność

UCZCIWI PRACODAWCY PŁACĄ UCZCIWIE

Polska nie powinna być rezerwarem taniej siły roboczej i zależy to w dużej mierze od polskich przedsiębiorców i wynagrodzeń stosowanych w rodzimych firmach. Polak wszędzie jest ceniony jako dobry i zdolny pracownik, miejmy świadomość, że praca u nas może być tyle samo warta, co w innych krajach.

Z prof. dr hab. Zofią Jacukowicz, pracownikiem naukowym Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych, członkiem Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN, rozmawia Jacek Sądej.

Jak kształtuje się w Polsce relacja między płacą a pracą?

- Trzeba zacząć od tego, jaka powinna być relacja między płacą a pracą i co to w ogóle znaczy. Jest ogólna zasada, że wynagrodzenie powinno być kształtowane odpowiednio do wartości pracy. Przy ocenie wartości pracy bierze się pod uwagę kwalifikacje i inne aspekty z nimi związane, jak doświadczenie i umiejętności. Ważnym czynnikiem jest zakres odpowiedzialności. Odmienne prace mają bardzo różną odpowiedzialność, jak też sama odpowiedzialność nie jest przecież jednakowa - może być finansowa, za kierowanie, za bezpieczeństwo pracowników itd. Poza tym istotne są warunki, w jakich dana praca jest wykonywana. Niektóre są bowiem bardzo uciążliwe. Drugą grupę czynników stanowią efektywność pracy i jej wydajność.

Trudno jest ocenić tę zależność, zwłaszcza że poszczególne kryteria przy różnych rodzajach prac w niejednakowym stopniu wpływają na jej wartość. Natomiast w pewnym uproszczeniu trzeba powiedzieć, że relacja między pracą a płacą jest u nas zła, dlatego że w wielu, a wręcz w większości przypadków nie ma wyraźnego związku między wykonywaną pracą a uzyskiwanym wynagrodzeniem. Płaca w poszczególnych zawodach jest bardzo różna. Nie dwukrotnie różna, lecz nawet trzykrotnie - i można zakładać, że rozpiętości te w części wynikają z różnic w efektywności pracy, ale głównie są rezultatem zwykłych dysproporcji. Jedni pracodawcy za tę samą pracę płacą więcej, a inni mniej. Jedni mają pie-

niądze i chcą uczciwie płacić, a niektórzy chcą płacić jak najmniej albo w ogóle nie mają pieniędzy.

Niekiedy wynagrodzenie nie wystarcza wręcz na zaspokojenie podstawowych potrzeb pracownika i jego rodziny.

- To prawda. Tymczasem zasada, że człowiek powinien mieć takie wynagrodzenie, które wystarczyłoby mu na życie, jest zasadą naczelną. Przeważająca część społeczeństwa u nas i w innych krajach utrzymuje się z pracy. Jest niesłychanie ważne dla człowieka, żeby miał godziwe wynagrodzenie, ma to znaczenie również dla samej pracy.

Jakie skutki pociąga za sobą niedostateczne wynagradzanie pracowników?

- Jeśli praca jest źle opłacana, to przestaje być wykonywana z zainteresowaniem, pogarsza się jej jakość i stosunki międzyludzkie. Istnieje wiele negatywnych aspektów związanych z niedostatecznym wynagradzaniem pracy. U nas złe wynagrodzenie, nieproporcjonalne i zbyt niskie, wynika z faktu, że mamy bardzo duże bezrobocie. Ono zaczyna się już powoli zmniejszać. Dotychczas ekonomiści byli zajęci metodami ograniczania bezrobocia. Występowały poglądy, że najważniejsze jest posiadanie pracy. Zatrudnienie było traktowane jako dobro samo w sobie, jako podstawa zdobywania doświadczenia i utrzymywania się w środowisku pracy. Pomijano kwestię wysokości wynagrodzenia, jego godziwego poziomu i po prostu fakt, że praca to nie tylko zatrudnienie, ale i podstawa utrzymania.

Pani Profesor zaangażowała się jako ekspert w kampanię społeczną "Niskie płace barierą rozwoju Polski" zorganizowaną przez NSZZ "Solidarność". Co można osiągnąć poprzez tego typu działania?

- Przede wszystkim trzeba uświadomić pracownikom, że należy im się godziwe wynagrodzenie i żeby nie myśleli tylko o tym, czy utrzymają się w pracy. Pracodawcom trzeba wyjaśnić, że ich dochód pochodzi z pracy pracowników. Jeżeli tych pracowników stracą lub zaczną gorzej praco-

wać, to dochody właścicieli będą mniejsze. Trzeba uświadomić ludziom, żeby nie tylko narzekali, że mało zarabiają, ale zaczęli wiązać swoje wynagrodzenie z tym, co sami i inni robią. Pracodawcy lubią poufnie wypłacać pensje od razu na konto i nikt nie ma prawa wiedzieć, jak zarabiają pozostali. W ten sposób traci się motywację. Powinno się ujawniać, ile kto zarabia i za co płaci się więcej, aby pracownicy wiedzieli, że wysiłek jest stosownie wynagradzany i co mają zrobić, żeby zarabiać więcej. Uważam, że jasne stawianie sprawy motywuje, a poufność nie motywuje, tylko budzi podejrzenia, że płace są nieodpowiednio rozłożone.

Kiedy pracodawcom opłaca się podnieść wynagrodzenie?

- Pracodawca musi mieć świadomość, że może stracić pracowników, ale nie tylko - ważna jest również jakość samej pracy. Zadowolenie z pracy powoduje, że ludzie pracują efektywnie, nie ma strat i jest to oczywisty zysk dla firmy. Firma, która w odpowiedni sposób opłaca pracowników, po pewnym czasie poprawia własną pozycję. Jeżeli pracodawca utrzymuje złe proporcje wynagrodzenia, nie opłaca dobrze wykonywanej pracy, tylko z powodu nierównego traktowania pracowników lub niewiedzy podejmuje różne błędne decyzje w wynagradzaniu - to wszyscy na tym tracą.

Płace w Polsce będą rosły?

- Tak, to się już zaczęło zmieniać. Dlatego że zrobiło się łatwiej o zatrudnienie w kraju. Dużo osób emigruje, ale koniecznie trzeba zatrzymać tę falę. Myślę, że wyjazdy nie są złe same w sobie, np. wtedy gdy ktoś jedzie, aby się dodatkowo kształcić, zdobywać doświadczenie czy nauczyć się języka. Ale wyjazdy w nadmiernej ilości, a zwłaszcza spowodowane biedą - to jest zjawisko negatywne. Ma ono szkodliwe skutki dla rozwoju kraju, ponieważ nasi rodacy, wychowani i wykształceni w Polsce, jadą pracować i pomnażać dochód narodowy w innym państwie, a nie u nas. To jest ewidentna strata ekonomiczna. Równocześnie to bardzo duży zysk dla tamtych krajów, gdyż mają dorosłych, gotowych pracowników bez troski o ich wychowanie, bez inwestowania w przedszkola, szkoły, służbę zdrowia.

Tylko około połowy osób w wieku aktywności zawodowej pracuje. Jaki odsetek w tej grupie mało zarabia?

- Płacę poniżej średniej krajowej otrzymuje 60 proc. zatrudnionych. Ich wynagrodzenie oscyluje między płacą minimalną a średnią. Większość osób do tej średniej się nie zbliża. A nawet ci, którzy zarabiają przeciętnie, w rzeczywistości zarabiają mniej, ponieważ publikuje się kwoty brutto, a ludzie otrzymują płace netto, czyli o jedną trzecią niższe. To jest bardzo odczuwalne.

Co należałoby zrobić, aby Polacy mogli godnie zarabiać we własnym kraju?

- Sprawa jest trudna, gdyż dotyczy indywidualnych przedsiębiorstw prywatnych i leży w ich gestii. Pracodawcy na ogół chcą podwyższać wynagrodzenia netto, rozumieją, że obecne wynagrodzenie nie wszystkim wystarcza na życie, obawiają się jednak podwyżki kosztów pracy. Zbyt niskie płace są również w niektórych działach budżetowych. Jednak podwyżki płac powinny wystąpić przede wszystkim w przedsiębiorstwach prywatnych.

Czy zdaniem Pani Profesor przeciętne wynagrodzenie odzwierciedla poziom rozwoju gospodarczego kraju?

- Przyjmując, że płaca powinna odpowiadać wartości pracy, nie ma powodu, żeby naszą pracę tak nisko opłacać. Nasz rozwój gospodarczy jest niższy niż w najbogatszych krajach UE, ale czy na tyle, ile różnią się płace? Wydajność pracy zależy od rozwoju techniki. Kraje wysoko rozwinięte lokują w Polsce fabryki, w których wydajność jest równa wydajności w kraju inwestującym, lecz płace są znacznie niższe. Różnicy wynagrodzeń w stosunku do poziomu rozwiniętych krajów zachodnich nie można od razu przeskoczyć, ale jest ona za duża.

Polska nie powinna być rezerwuarem taniej siły roboczej i zależy to w dużej mierze od polskich przedsiębiorców i wynagrodzeń stosowanych w rodzimych firmach. Polak wszędzie jest ceniony jako dobry i zdolny pracownik, miejmy świadomość, że praca u nas może być tyle samo warta, co w innych krajach.

Dziękuję za rozmowę.

• Źródło: *Nasz Dziennik*, 12.04.2007 r.

MUSIMY ZARABIAĆ WIĘCEJ

Wspólna akcja informacyjna NSZZ „Solidarność” i „Faktu” spowodowała, że pracownicy dzwonili z licznymi pytaniami do ekspertów z Komisji Krajowej. Zachęcamy do zapoznania się z poruszaną problematyką.

Fakt 2007-04-17

6 Fakt WTOREK 17 KWIEŚNIA 2007

POLITYKA

STOP Za 700 zł miesięcznie trudno samemu przeżyć, a jak za te pieniądze utrzymać całą rodzinę

Musimy zarabiać więcej!

wyżskowi w pracy!

Nauczyciele chcą emerytu

Minister Anna Kalata (43 l. prześle premierowi w tym tygodniu kontrowersyjny projekt emerytur pomostowych. Jeśli wejdzie on w życie...

STOP Polacy zmuszani są do zakładania firm, mimo że pracują jak na etacie

Chcesz mieć pracę to sam się zatrudnij

wyżskowi w pracy!

WYZYSKIWACZE PRACODAWCY

Ekspercki dyżur w Komisji Krajowej

W Dziale Ekonomicznym Komisji Krajowej NSZZ Solidarność we wtorek, 17 kwietnia, telefon dzwonił przez trzy godziny bez przerwy. Eksperci: Marzena Podolska-Bojahr, Sylwia Szczepańska - ekonomistki oraz prawnik Michał Kozicki odpowiadali na pytania czytelników "Faktu". Był to element promocji solidarnościowej akcji: "Niskie płace barierą rozwoju". Jednak większość rozmówców pytała przede wszystkim, jak bronić się

przed nieuczciwymi pracodawcami, którzy oszukują i łamią prawa pracownicze. Z pytań wyłaniał się strach przed konsekwencjami ze strony pracodawców. Dlatego prawie nikt nie ujawniał nazwiska.

Pracodawca nie płaci

- Zakład pracy został zlikwidowany, nie dostałem pieniędzy za styczeń, luty, marzec. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych żąda zaświadczenia pracodawcy

albo wyroku sądu. Pracodawca zwodzi, obiecuje. Co mam robić? - pyta pan z Łodzi.

- Najprościej domagać się od pracodawcy zaświadczenia w formie pisemnej i wyznaczyć termin, na przykład siedem dni, licząc od daty odbioru pisma. Jeśli to nie pomoże, można sprawę skierować do sądu - radzi Michał Kozicki. Wiadomo, że sprawy w sądzie długo trwają, a Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych jest związany terminami, toteż pan Michał podpowiada, by o ewentualnym procesie sądowym powiadomić Fundusz. Doradza także udanie się po pomoc prawną do Zarządu Regionu w Łodzi.

- Z kolei mężczyzna z małego miasteczka w woj. opolskim pracował na czarno. Nie tylko on zresztą. W tej firmie była to niemal norma. Problem się zaczął, gdy pracodawca przestał płacić.

Prawnik radzi zawiadomienie Państwowej Inspekcji Pracy.

Tylko jak to udowodnić, że się pracowało? W tym momencie oszukiwany przez pracodawcę mężczyzna przypomina sobie, że w zeszłym roku wziął kredyt na podstawie zaświadczenia, jakie mu wówczas do banku wystawił pracodawca.

- Kwestia dowodowa jest prosta. To zaświadczenie dowodzi, że był pan zatrudniony.

- *Czy będę ukarany za pracę na czarno?* - dopytuje mężczyzna.

- Pan nie. Pracodawca w ciągu siedmiu dni ma obowiązek poinformować o zatrudnieniu - odpowiada prawnik. - Pan może zawiadomić o popełnieniu przestępstwa policję, prokuraturę - dodaje Kozicki.

Telefonujący ma jeszcze inny problem. W urzędzie skarbowym nie wykazał dochodu. Twierdził, że chciał, ale nie mógł, bo pracodawca nie dał mu rozliczenia.

- *Czy ja będę ścigany? Czy mogę złożyć korektę w zeznaniu podatkowym?* - docieka.

- Ujawnienie nie pociąga konsekwencji. Urząd powinien wykazać się dobrą wolą - tłumaczy prawnik. Pewności jednak nie ma, bo urzędy mogą się różnie zachować.

- Szesnaście godzin z bronią bez przerwy. Pan z Mikołowa od 7 lat pracuje w firmie ochroniarskiej. Czysty wyzysk. Otrzymujemy po siedemset, osiemset, dziewięćset złotych. Pracujemy po szesnaście godzin. Musimy być cały czas na nogach z bronią. Płacą nam za to normalną stawkę.

Kolejny mężczyzna mówi, że też pracuje po szesnaście godzin. I także jest zatrudniony w firmie ochroniarskiej na umowę-zlecenie.

- Nasz związek prowadzi szeroką akcję związaną z nieprzestrzeganiem praw pracowniczych w firmach ochroniarskich - informuje Kozicki. Proponuje obu panom nawiązanie kontaktów z osobami z Komisji Krajowej, które zajmują się tymi sprawami. Pierwszy mężczyzna korzysta z tej możliwości, drugi się waha.

- Nie ma na to innej drogi niż próba zorganizowania się i porozmawiania o warunkach pracy z pracodawcą - perswaduje prawnik.

Eksperci odebrali ponad dwadzieścia telefonów. Na pewno nie wszyscy się dodzwonili, ale komu już się udało, otrzymał wyczerpującą poradę.

Zaniżanie płac

Komentuje MICHAŁ KOZICKI, prawnik Komisji Krajowej NSZZ "S":

- Najczęstszym problemem, z którym mieliśmy do czynienia, podczas dyżuru były kwestie obniżania pracownikom przez pracodawcę należnych im wynagrodzeń. Bardzo często mamy do czynienia z obchodzeniem przepisów prawa pracy przez zawieranie umów cywilno-prawnych. Wiele pytań odnosiło się do nieprzestrzegania przepisów dotyczących czasu pracy. Były też rozmowy dotyczące ustalania wysokości świadczeń emerytalnych z zakresu ubezpieczeń społecznych. Z tych pytań wyłania się bardzo poważny problem: niskie płace. Jest to jeden z wielu problemów, które trapią pracowników, ale pewnie najpoważniejszy.

- *Barbara Madajczyk-Krasowska*
Tygodnik „Solidarność” - przedruk

HONOROWY PATRONAT NAD KAMPAANIĄ

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich
dr Janusz KOCHANOWSKI

RPO-R-0752 - 141/07

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 26 marca 2007 r.

Pan

Janusz Śniadek

Przewodniczący NSZZ „Solidarność”

Ul. Wolska 88

01-141 Warszawa

Wielce Honorowy Panie Przewodniczący,

Serdecznie dziękuję za uprzejmy list i wyrażone mi zaufanie.

Pragnę Pana poinformować, że z satysfakcją obejmę Honorowy Patronat Rzecznika Praw Obywatelskich nad Ogólnopolską Kampanią Społeczną „Niskie płace barierą rozwoju Polski”.

W pełni popieram ideę dialogu i solidarności społecznej, która – jak Państwo podkreślacie – stanowi inspirację dla tej Kampanii. Dostrzegam również problem nasilającej się emigracji zarobkowej młodych Polaków i jako Rzecznik Praw Obywatelskich podejmuję w tej sprawie wiele działań.

Jednocześnie pragnę podkreślić, że doceniam też starania rządu, który – choćby ustami Pani Wicepremier Zyty Gilowskiej – zapowiedział podwyższanie najniższych uposażeń i wzrost płac wielu najgorzej wynagradzanych grup zawodowych.

Wierzę, że ten poszerzający się dialog i współpraca między związkami zawodowymi i rządem (pracodawcami) będzie przynosił coraz lepsze rezultaty, dobrze służąc budowaniu społeczeństwa obywatelskiego.

Pozdrawiam serdecznie Pana Przewodniczącego i wszystkich Związkowców, życzę Państwu wielu sukcesów.

*Łączę wyraz szacunku
Janusz Kochanowski*

MŁODA SOLIDARNOŚĆ

Młodzi związkowcy zrzeszeni w NSZZ "Solidarność" przekonują, że jedyną sprawdzoną formą walki z niskimi płacami, wyzy-

skiem i manipulacjami nieuczciwych pracodawców jest solidarne działanie.

26 kwietnia w Warszawie, w ramach Ogólnopolskiej Kampanii Społecz-

nej "Niskie płace barierą rozwoju Polski", spotkali się młodzi związkowcy z NSZZ "Solidarność".

Internetowe Badanie Wynagrodzeń, opublikowane na stronie www.wynagrodzenia.pl pokazuje, że realne pieniądze na jakie może liczyć 25 proc. osób podejmujących pracę w pierwszym roku po ukończeniu studiów, to kwota poniżej 1200 PLN brutto. Dlatego młodzi ludzie zmuszeni są do odwlekania decyzji o założeniu rodziny mając nadzieję, że staże i dorywcze prace kiedyś zostaną zastąpione zatrudnieniem dającym poczucie stabilizacji. Natomiast co trzeci młody pracownik podejmuje dramatyczną decyzją o wyjeździe kraju, w nadziei na ciekawą, zgodną ze zdobytym wykształceniem i lepiej płatną pracę. Według profesor Zofii Jacukowicz z Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych, zbyt niskie płace oraz ogromne dysproporcje wynagrodzeń są głównymi przyczynami migracji Polaków. W latach 1889-2001 nasz kraj opuściła grupa osób w wieku 25-29 lat, stanowiąca 9 proc. całej populacji. Połowa z nich to osoby dobrze wykształcone - 18 proc. z nich ukończyło studia wyższe, 33 proc. miało maturę. (Raport Biura Analiz Sejmowych, opublikowany w październiku 2006).

- Nie powinniśmy milczeć, w ten sposób nic nie osiągniemy, powinniśmy się zorganizować - mówi Mariusz Skrzypek - pełnomocnik Komisji Krajowej NSZZ "S" ds. młodych.

Młodzi członkowie "S" wystosowali specjalny apel do swoich rówieśników, o aktywne włączenie się w walkę o lepsze warunki pracy. Jediną, sprawdzoną formą walki o wyższe wynagrodzenia jest połączenie sił i solidarne działanie, czyli po prostu zorganizowanie się w związek zawodowy.

"Chcemy z dumą identyfikować się z krajem, w którym wyrosliśmy i z pracodawcą, który zapewnia nam zatrudnienie zgodne z przepisami Kodeksu Pracy oraz sprawiedliwe wynagrodzenie. Postulujemy o uczciwe wykorzystanie naszego potencjału, byśmy mogli solidarnie budować polską gospodarkę. Jeśli zgadzasz się z nami - walcz o poprawę warunków zatrudnienia! Pamiętaj, że dzięki połączeniu naszych dążeń i starań możemy osiągnąć więcej. NSZZ Solidarność stale umacnia swoją pozycję i jest sprawdzonym narzędziem do walki o lepsze warunki pracy. Dołącz do NSZZ Solidarność i walcz o swoje prawa pracownicze!" - czytamy w apelu przygotowanym przez młodych przedstawicieli "S".

• *Dział Informacji KK*

LIST OTWARTY MŁODYCH PRACOWNIKÓW w ramach Ogólnopolskiej Kampanii Społecznej "Niskie Płace Barierą Rozwoju Polski"

W ramach kampanii "Niskie Płace Barierą Rozwoju Polski" apelujemy do wszystkich pracowników, w tym do naszych rówieśników, aby aktywnie włączyli się w walkę o lepsze warunki pracy. Jediną, sprawdzoną przez nas samych, formą walki jest połączenie sił i solidarne działanie, czyli po prostu zorganizowanie się w związek zawodowy.

Według badań TNS OBOP, 73% badanych uczniów i studentów jest przekonanych o trudnościach związanych ze znalezieniem jakiegokolwiek pracy. W grudniu 2005 rok, co piąty Polak w wieku do 25 lat był bezrobotny. Oznacza to, że 630 tysięcy naszych rówieśników jest niepewnych jutra (dane opublikowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej).

Jeśli po wielu trudnościach znajdziemy pracę, najczęściej jest ona niezgodna z naszym wykształceniem i pod względem finansowym znacznie odbiega od oczekiwań.

Realne pieniądze, na jakie może liczyć 25% osób podejmujących pracę w pierwszym roku po ukończeniu studiów, to kwota poniżej 1200 PLN brutto. Dlatego zmuszeni jesteśmy odwlekać decyzję o założeniu rodziny mając nadzieję, że staże i dorywcze prace kiedyś zostaną zastąpione zatrudnieniem dającym poczucie stabilizacji. Co trzeci nasz rówieśnik podejmuje dramatyczną decyzją o wyjeździe kraju, w nadziei na ciekawą, zgodną ze zdobytym wykształceniem i lepiej płatną pracę.

Chcemy z dumą identyfikować się z krajem, w którym wyrosliśmy i z pracodawcą, który zapewnia nam zatrudnienie zgodne z przepisami Kodeksu Pracy oraz sprawiedliwe wynagrodzenie. Postulujemy o uczciwe wykorzystanie naszego potencjału, byśmy mogli solidarnie budować polską gospodarkę.

Jeśli zgadzasz się z nami - walcz o poprawę warunków zatrudnienia! Pamiętaj, że dzięki połączeniu naszych dążeń i starań

możemy osiągnąć więcej. NSZZ Solidarność stale umacnia swoją pozycję i jest sprawdzonym narzędziem do walki o lepsze warunki pracy. Dołącz do społeczności NSZZ Solidarność i walcz o swoje prawa pracownicze!

- - NSZZ Solidarność - Organizator Ogólnopolskiej Kampanii Społecznej "Niskie płace bariera rozwoju Polski"
26 kwietnia 2007

ZWALCZAJĄ PRZEMOC W PRACY

26 kwietnia 2007 r. europejscy partnerzy społeczni podpisali porozumienie o zwalczaniu prześladowania i przemocy w pracy.

Negocjowany przez 10 miesięcy tekst zobowiązuje członków sygnujących organizacji do zwalczania wszelkiego nieakceptowanego zachowania, które może prowadzić do powstania zjawiska przemocy czy prześladowania w pracy.

Europejscy partnerzy społeczni w tym porozumieniu stanowczo potępiają wszelkie formy przemocy i prześladowania. Uznają, że te zjawiska mogą potencjalnie dotyczyć każdego pracownika, w każdym miejscu pracy, nawet jeśli w praktyce pewne grupy i sektory są bardziej wystawione na ryzyko niż inne. Porozumienie między innymi dostarcza metod zapobiegania, identyfikowania i podejścia do problemu prześladowania i przemocy w pracy. Mówi m.in. o konieczności opracowania stanowiska w jasny sposób potępiającego prześladowania i przemoc oraz przedstawia procedury, które powinny obowiązywać w miejscu pracy jeśli ten problem wystąpi. Porozumienie również mówi o odpowiedzialności za określenie, ocenę i monitorowanie

wdrożenia odpowiednich kroków. Odpowiedzialność ta spoczywa na pracodawcy, jednak dokonuje się tych działań w konsultacji z pracownikami i ich reprezentacją. Również precyzuje ono warunki ewentualnego zaangażowania strony trzeciej, tam gdzie jest to konieczne.

To porozumienie ramowe jest szóstym podpisanym przez Europejskich partnerów społecznych od momentu zapoczątkowania dwadzieścia lat temu Europejskiego dialogu społecznego. Negocjacje rozpoczęły się po przeprowadzeniu w styczniu 2005 przez Komisję Europejską oficjalnych konsultacji z partnerami społecznymi na temat prześladowania i przemocy. Zakończone przyjęciem porozumienia negocjacje to znaczące osiągnięcie europejskiego programu dialogu społecznego na lata 2006-2008.

Członkowie BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i EKZZ zobowiązali się do wdrożenia autonomicznego porozumienia, przy zachowaniu zgodności z procedurami i praktyką poszczególnych krajów członkowskich, do kwietnia 2010.

- *Danuta Wojdat*

Autonomiczne porozumienie ramowe dotyczące prześladowania i przemocy w pracy Wspólna propozycja grupy negocjacyjnej 14/12/2006

Wstęp

Wzajemne poszanowanie dla godności innych w miejscu pracy na wszystkich poziomach jest jedną z kluczowych cech charakterystycznych odnoszącej sukcesy organizacji. Dlatego prześladowanie i przemoc są nie mogą być akceptowane. UNICE, UEAPME, CEEP i ETUC (oraz komitet łącznikowy EUROCADRES/CEC) potępiają wszelkie ich formy. Uważają, że wspólną troską pracodawców i pracowników jest rozwiązywanie tych problemów, mogących mieć poważne społeczne i ekonomiczne konsekwencje.

EU¹ i prawa krajowe definiują obowiązek pracodawcy w zakresie ochrony pracowników przed prześladowaniem i przemocą w miejscu pracy.

---

¹ Obejmuje m.in. następujące dyrektywy:

- Directive 2000/43/EC of 29 June 2000 implementing the principle of equal treatment between persons irrespective of racial or ethnic origin
- Directive 2000/78/EC of 27 November 2000 establishing a general framework for equal treatment in employment and occupation and
- Directive 2002/73/EC of the European Parliament and of the Council of 23 September 2002 amending Council Directive 76/207/EEC on the implementation of the principle of equal treatment for men and women as regards access to employment, vocational training and promotion, and working conditions

Różne formy prześladowania i przemocy mogą mieć wpływ na sytuację w miejscu pracy. Mogą to być:

- Formy fizyczne, psychologiczne i / lub seksualne
- Stanowiąc jednorazowy incydent lub stanowiąc systematyczny wzorzec postępowania,
- Zachodzący między współpracownikami, przełożonymi i podwładnymi lub ze strony osób trzecich, takich jak klienci, usługobiorcy, pacjenci, uczniowie etc.
- Wahać się w skali od drobnych przejawów braku szacunku do poważniejszych działań, łącznie z zachowaniami kryminalnymi, które wymagają interwencji władz publicznych.

Europejscy partnerzy społeczni uznają, że prześladowanie i przemoc mogą potencjalnie dotyczyć każdego miejsca pracy i każdego pracownika, niezależnie od wielkości firmy, pola działalności czy też formy zatrudnienia lub relacji. Jednak pewne grupy i sektory mogą być bardziej wystawione na ryzyko. W praktyce nie wszystkie zakłady pracy i nie wszyscy pracownicy są zagrożeni.

To porozumienie dotyczy tych form prześladowania i przemocy, które leżą w kompetencjach partnerów społecznych i odpowiadają opisowi z części 3 poniżej.

Cel

Celem niniejszego porozumienia jest :

- Podniesienie wśród pracodawców, pracowników i ich przedstawicieli poziomu świadomości i zrozumienia zjawiska prześladowania i przemocy w miejscu pracy ,
- wyposażenie pracodawców, pracowników i ich przedstawicieli na wszystkich poziomach w ramy działania umożliwiające identyfikację, zapobieganie i rozwiązywanie problemów prześladowania i przemocy w pracy.

Opis

Prześladowanie i przemoc są spowodowane nieakceptowanym zachowaniem osoby lub grupy osób i mogą przybierać różne formy, łatwiej lub trudniej identyfikowane. Środowisko pracy może mieć wpływ na narażenie ludzi na prześladowanie i przemoc.

Prześladowanie ma miejsce, gdy jeden lub więcej pracowników lub przełożonych jest wielokrotnie i celowo obrażanych, zastraszanych i / lub upokarzanych w warunkach związanych z wykonywaniem pracy.

Przemoc ma miejsce gdy jeden lub więcej pracowników lub przełożonych zostaje zaatakowanych w warunkach związanych z wykonywaniem pracy.

Sprawcą prześladowania i przemocy może być pracodawca lub pracownik, indywidualnie lub w grupie. Celem lub efektem takiego działania jest naruszenie godności pracodawcy lub pracownika , ma ono wpływ na jego lub jej zdrowie i / lub tworzy wrogie środowisko pracy

4. Zapobieganie, identyfikacja i rozwiązywanie problemów związanych z prześladowaniem i przemocą

Podniesienie świadomości i odpowiednie szkolenia mogą zredukować prawdopodobieństwo wystąpienia prześladowania i przemocy w pracy.

Istnieje potrzeba posiadania przez przedsiębiorstwa jasnego stanowiska, mówiącego iż prześladowanie i przemoc nie będzie tolerowana. Takie stanowisko określi procedury, które będą zastosowane w przypadkach gdy nastąpią takie sytuacje. Procedury mogą obejmować fazę nieformalną, gdzie udostępnione jest doradztwo i pomoc osoby cieszącej się zaufaniem przełożonych i pracowników. Wstępne procedury mogą być odpowiednie w rozwiązywaniu problemów prześladowania i przemocy.

Odpowiednia procedura będzie oparta na, ale nie ograniczona do następujących elementów:

- W interesie wszystkich zainteresowanych stron leży postępowanie z dyskrecją konieczną do ochrony godności i prywatności wszystkich zainteresowanych;

• Directive 89/391/EEC on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work

- Żadne informacje nie będą udostępniane stronom nie zaangażowanym w sprawę;
- Skargi powinny być badane i rozpatrywane bez zbędnej zwłoki
- Wszystkie zaangażowane strony powinny być bezstronnie wysłuchane i traktowane uczciwie;
- Skargi powinny być poparte szczegółowymi informacjami
- Fałszywe oskarżenia nie powinny być tolerowane i mogą nieść konsekwencje dyscyplinarne;
- Zewnętrzna pomoc może być użyteczna.

Jeśli zostanie ustalone, że miały miejsce prześladowanie lub przemoc, podjęte zostaną właściwe kroki wobec sprawcy / sprawców. Mogą one stanowić kroki dyscyplinarne, aż do zwolnienia włącznie.

Ofiara (y) otrzymają wsparcie oraz, jeśli będzie to konieczne, pomoc w reintegracji.

Pracodawcy, w konsultacji z pracownikami i / lub ich reprezentacją ustanowią, sprawdzą i będą monitorować te procedury, aby upewnić się, że są skuteczne, zarówno w zapobieganiu jak i rozwiązywaniu problemów w przypadku ich wystąpienia.

Tam, gdzie będzie to stosowne, zapisy tego rozdziału mogą być zastosowane do rozwiązywania problemów przemocy z zewnątrz.

Wdrażanie i dalsza kontrola

W świetle artykułu 139 Traktatu, niniejsze autonomiczne porozumienie ramowe zobowiązuje członków UNICE/UEAPME, CEEP i ETUC (oraz komitet łącznikowy EUROCADRES/CEC) do wdrożenia jego postanowień zgodnie z procedurami i praktykami właściwymi dla zarządzania i systemu pracy w Państwach Członkowskich i krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Strony porozumienia zachęcają również organizacje członkowskie w krajach kandydujących do wdrożenia niniejszego porozumienia.

Wdrożenie postanowień porozumienia nastąpi w okresie trzech lat od daty podpisania porozumienia.

Organizacje członkowskie będą składały sprawozdania o stanie wdrożenia postanowień niniejszego porozumienia do Komitetu Dialogu Społecznego. W ciągu pierwszych trzech lat od daty podpisania porozumienia, Komitet Dialogu Społecznego przygotowuje i przyjmie coroczne wykazy podsumowujące trwający proces wdrażania. Pełny raport dotyczący podjętych działań wdrażających zostanie przygotowany przez Komitet Dialogu Społecznego w czwartym roku.

Strony porozumienia będą dokonywać oceny i przeglądu porozumienia w dowolnym momencie po upływie pięciu lat od daty podpisania, na wniosek którejkolwiek ze stron.

W przypadku wątpliwości dotyczących treści porozumienia zaangażowane organizacje członkowskie mogą zwracać się wspólnie lub indywidualnie do stron - sygnatariuszy, które udzielią wspólnej lub indywidualnej odpowiedzi.

Podczas wdrażania niniejszego porozumienia członkowie stron unikają nakładania niekoniernych obciążeń dla małych i średnich firm.

Wdrożenie niniejszego porozumienia nie stanowi prawnej podstawy do zmniejszenia ogólnego poziomu ochrony pracowników w dziedzinie objętej porozumieniem.

Porozumienie nie ogranicza prawa partnerów społecznych do zawierania na odpowiednim poziomie, włączając w to poziom europejski, porozumień dostosowujących i / lub uzupełniających porozumienie w sposób biorący pod uwagę specyficzne potrzeby partnerów społecznych.

ARTYKUŁ MIESIĄCA

EMERYTURY POMOSTOWE

Po kilku latach dyskusji nad kształtem emerytur pomostowych nadal nie wiadomo, jakie będą końcowe rozwiązania. Zarówno strona rządowa, jak NSZZ „Solidarność” podejmują działania zmierzające do rozwiąza-

nia problematycznych kwestii w tej sprawie. Prezentujemy ostatnie stanowiska i inicjatywy podejmowane przez NSZZ „Solidarność”.

NSZZ "Solidarność" protestuje przeciwko trybowi konsultacji i organizacji spotkań

dotyczących inicjatyw ustawowych Rządu RP, a przede wszystkim założeń do ustawy o emeryturach pomostowych.

Janusz Śniadek, przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" wystosował do premiera rządu RP Jarosława Kaczyńskiego list, w którym wyraża sprzeciw wobec trybu konsultacji i organizacji spotkań dotyczących inicjatyw ustawowych Rządu RP. Szczególnie dotyczy to założeń do ustawy o tzw. emeryturach pomostowych. 16 kwietnia do Komisji Krajowej NSZZ "S" dotarło zaproszenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na spotkanie dotyczące emerytur pomostowych, które odbyło się dnia następnego (17 kwietnia).

"Taki tryb konsultacji w każdej sprawie, a szczególnie tak ważnej, jak ubezpieczenia

społeczne, stoi w rażącej sprzeczności z zasadami dialogu społecznego. Od Ministra Pracy oczekujemy w sposób szczególny przestrzegania tych zasad, bez których nie ma mowy o Umowie społecznej" - czytamy w liście przesłanym do premiera Jarosława Kaczyńskiego.

- Nie podoba nam się sposób informowania opinii publicznej o założeniach ustawy, która miała być - zgodnie z intencją rządu, zawartą w założeniach do Umowy społecznej - jedną z podstawowych spraw negocjowanych w ramach Umowy. Mam nadzieję, że decyzje rządu i parlamentu dotyczące ubezpieczeń społecznych będą poprzedzone rzeczywistą debatą społeczną - mówi Janusz Śniadek, przewodniczący "Solidarności".

***

Gdańsk, 16 kwietnia 2007 r.
Szanowny Pan
Jarosław Kaczyński
Prezes Rady Ministrów

Z przykrością chciałbym na ręce Pana Premiera po raz kolejny wyrazić zdecydowany sprzeciw wobec trybu konsultacji i organizacji spotkań dotyczących inicjatyw ustawowych przygotowywanych w imieniu rządu RP tym razem przez resort Pracy i Polityki Społecznej odpowiedzialny za dialog społeczny. Czynię to ze względu na wagę sprawy.

16 kwietnia otrzymaliśmy z Ministerstwa Pracy zaproszenie na dzień następny na spotkanie nt. reprezentacji i konsultacji założeń trzech ustaw w tym o emeryturach pomostowych.

Taki tryb postępowania w każdej sprawie, a szczególnie tak ważnej jak ubezpieczenia społeczne, stoi w rażącej sprzeczności z zasadami dialogu społecznego. Od Ministra Pracy oczekujemy w sposób szczególny przestrzegania tych zasad, bez których nie może być mowy o doprowadzeniu do zawarcia Umowy społecznej.

Nasz sprzeciw budzi także sposób informowania opinii publicznej o założeniach, które - zgodnie z intencją Rządu, zawartą w założeniach do Umowy społecznej - mają być jedną z podstawowych spraw negocjowanych w ramach Umowy.

Wyrażam nadzieję, że wszelkie decyzje rządu i parlamentu dot. ubezpieczeń społecznych będą poprzedzone rzeczywistą de-

batą społeczną wspartą niezależnymi ekspertami.

• *Z wyrazami szacunku - Janusz Śniadek*

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” podjęła Stanowisko KK nr 8/07 ws. emerytur pomostowych

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” podtrzymuje swoje stanowisko, iż to jedynie kryterium medyczne musi być podstawą określenia prawa do emerytury dla osób zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Komisja Krajowa domaga się zachowania trybu negocjacji ustalonych z rządem w grudniu 1998 r. i w maju 2005 r., potwierdzonych przez obecny rząd poprzez wprowadzenie kwestii emerytur pomostowych do tematów negocjowanych w ramach umowy społecznej.

Komisja Krajowa traktuje wywołaną przez Minister Pracy debatę medialną na ten temat jako prowokowanie konfliktu społecznego. W związku z takim działaniem wyrażamy wotum nieufności wobec minister Anny Kalaty i oczekujemy jej dymisji. Od Premiera rządu domagamy się jednoznacznego stanowiska potwierdzającego poprzednie ustalenia.

W przypadku nieprzestrzegania przez rząd tych ustaleń, Komisja Krajowa zobowiązuje Prezydium KK do podjęcia stosownych działań statutowych do akcji protestacyjnej włącznie.

Rekcja strony rządowej – przesłanie projektów ustaw dot. m.in. emerytur pomostowych i emerytur kapitałowych

Partnerzy społeczni z Komisji Trójstronnej do spraw Społeczno - Gospodarczych 27 kwietnia otrzymali od minister pracy i polityki społecznej, dawno oczekiwane projekty ustaw. Przekazane projekty dotyczą m.in. emerytur pomostowych i emerytur kapitałowych.

Przesłany pakiet projektów trzech ustaw kończących reformę emerytalną obejmuje: emerytury kapitałowe z zakładów ubezpieczeń emerytalnych, emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy, chorób zawodowych i emerytury pomostowe.

Zwracamy uwagę, że:

- projekt przewiduje objęcie emeryturami pomostowymi 300 tys. osób, z tej liczby około 200 tys. stanowić będą nauczyciele. Łączny koszt takiego rozwiązania dla budżetu w latach 2008-2032 ma wynieść 31,3 mld zł

- projekt nie przesądza ostatecznie, kto będzie miał prawo do emerytur pomostowych, ale znalazły się w nim dwie definicje: pracy w szczególnych warunkach i pracy o szczególnym charakterze, na podstawie których Rada Ministrów ma w rozporządzeniu wskazać rodzaje wykonywanych prac uprawniające do świadczeń - mówi minister Paweł Wypych
- definicja pracy o szczególnym charakterze jest na tyle szeroka, że może objąć około 200 tys. nauczycieli, spełniających pozostałe warunki do przejścia na emeryturę pomostową

Uprzejmie proszę o przesyłanie opinii dotyczących wyżej wymienionych projektów do dnia 25.05.2007 r. do Sekretariatu Prezydium KK na nazwisko Zbigniew Kruszyński.

Pakiet projektów do pobrania na www.solidarnosc.org.pl

O dalszych rezultatach i podejmowanych działaniach będziemy Państwa informować na bieżąco na łamach BI.

Z OSTATNIEJ CHWILI

DEMOKRACJA TO PRAWO DO ZRZESZANIA SIĘ

Dla "Solidarności", możliwość organizowania się pracowników w związki zawodowe w obronie swoich praw i godności jest niezbywalnym konstytucyjnym prawem, którego naruszanie powinno być szczególnie mocno piętnowane.

Z okazji rocznicy ustanowienia pierwszej Konstytucji Janusz Śniadek, przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" wydał specjalne oświadczenie, w którym przypomina, że jednym z fundamentów demokracji jest prawo do wolności zrzeszania się.

Oświadczenie przewodniczącego Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność"

3 maja obchodzimy rocznicę ustanowienia pierwszej Konstytucji. Ten dzień jest szczególnie dla Polaków, Polski i "Solidarności". Powinien być dniem refleksji nad kształ-

tem dzisiejszym naszej demokracji. Jednym z jej fundamentów jest przestrzeganie prawa, w tym prawa do wolności zrzeszania się. W tym właśnie uroczystym dniu chcę z całą mocą podkreślić, że dla nas, dla "Solidarności", możliwość organizowania się pracowników w związki zawodowe w obronie swoich praw i godności jest niezbywalnym konstytucyjnym prawem, którego naruszanie powinno być szczególnie mocno piętnowane. Nikt wobec takich działań nie może pozostać obojętny. Wierzę, że zarówno władze wszystkich szczebli, jak i pracodawcy zrobią wszystko, aby do łamania tych praw nie dochodziło. Obchodząc Święto Konstytucji 3-go Maja, musimy pamiętać o naszych obecnych zobowiązaniach wobec Polski i wobec naszego otoczenia.

- *Janusz Śniadek, przewodniczący KK NSZZ "Solidarność"*